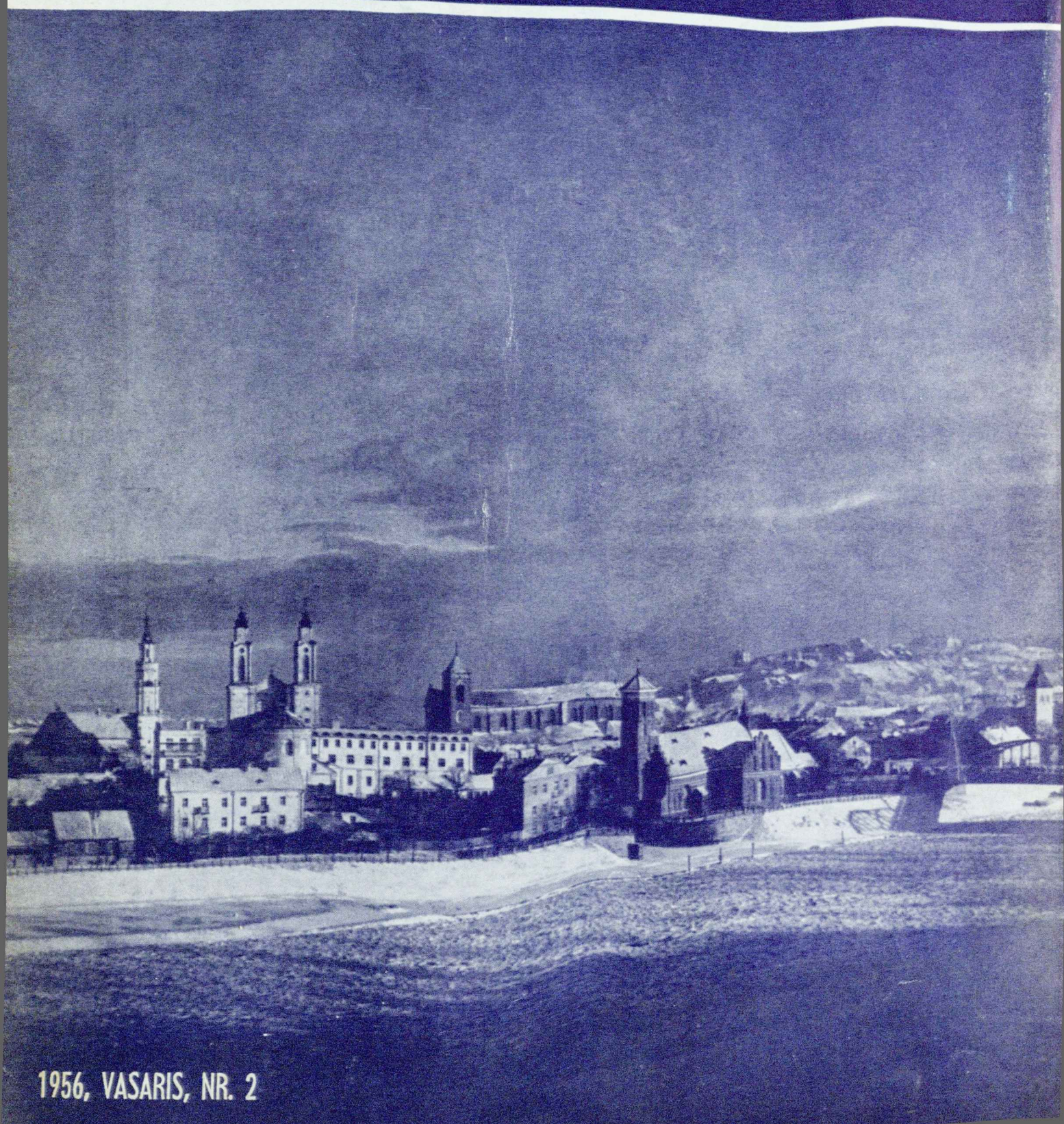
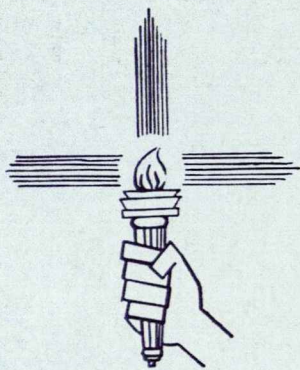

ATEITIS

1956, VASARIS, NR. 2

ATEITIS

eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1956 METAI

Nr. 2

VASARIS - FEBRUARY

VYR. REDAKTORIUS — Kun. J. Petrėnas

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Juozas
Baužys, Enata Skrupskelytė, Antanas
Sužiedėlis.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE,
BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams \$5.00 pagal U. S. dol.
kursą.

Garbės prenumerata metams \$10.00. Atskiro
numerio kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August,
by the Lithuanian Catholic Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription \$5.00 per year. Single copy 50c.

Entered as second-class matter at the post
office at Brooklyn, New York, March 31, 1950
under the Act of March 3, 1897.

T U R I N Y S

45 žvakutės	25
Leonardas Andriekus — Baltija (eil.)	26
V. Grigaliūnas - Glovackis — Pirmuosius Algirdėnus prisiminus	27
Antanas Mažiulis — Kovtojas su materialistine pasaulėžiūra	28
Pranas Gaidamavičius — Jieškojimo keliu	30
Genė Buračaitė — Pasiklbėjimas (eil.)	31
Šv. Raštas — dieviškosios išminties lobiai	32
Tėvo Lombardi sąjūdis pasauliui atnaujinti	33
Alfa Sušinskas — Organizacinė autokritika	34
Danutė Vebeliūnaitė — Laimė (eil.)	34
Dalia Prikockytė — Eilėraščiai	35
Alg. Raimydis — Vasaros dangus	36
Aldona Baužinskaitė — Užmirštai meilei (eil.)	37
Audronė Alkaitytė — Kelionė	39
Augutis Sužiedėlis — Kova (eil.)	39

S P O R T A S

Jonas Šoliūnas — Sportinės veiklos apmąstymai	40
Pastabos, pastabėlės	41

D A R B A I R Ž M O N Ė S

Iš Pax Romana veiklos; Dr. Jonas Norkaitis	42
A. Škėrys — A. a. Mečj Jameikj prisiminus	43
E. S. — Mozartas gimė prieš 200 metų	43
SAS Baruose	44

A T S K L E I S T A K N Y G A

E. S. — Dvi literatūros premijos	45
J. Baužys — Nepaprasti žemaičio nuotyčiai (J. Jankaus "Senas kareivis Matutis")	45

P L A Č I A M E P A S A U L Y J E

K R E I V O S Š Y P S E N O S

Viršelio 1 psl. — Kaunas žiemą. Nuotr. V. Augustino

Vinjetė — dail. T. Valiaus

Kiekvienas leidinys, kuris pagauna jau-
nuolio sielą, visuomet yra vertinga apraiš-
ka. Tam reikia pažinti jaunimą, išgyventi
į jo pasaulį, įdėti asmeninės darbo aukos.
Tą viską "Ateities" kolektyvas turi ir su-
maniai naudoja.

Išlaikykite tą energiją, kuri nugali tik-
rovės užtvaras, stiprinkite meilę, kuri iš-
tirpdo žmogiškojo ribotumo ledus — tik to-
kioje šilumoje teauga ir testiprėja mūsų vi-
sų brangioji "Ateitis"!

Dr. Adolfas Damušis,
ALRK Federacijos Pirmininkas

45 ŽVAKUTĖS

Š I A N D I E N A mano gimtadienis. Ant stalo plevena 45 žvakutės, o svečių svečių...

Gimiau 1911 m. vasario mėn. Šalta tada dar buvo Lietuvoje — gyventojai dūrėsi į šalis ir laukė pragiedrulių. Kad nesusalčiau, prel. A. DAMBRAUSKAS-Adomas Jakštas prigludė mane "Draugijoje", o Pranas Dovydaitis pasiūvo rūbelius, šiltus ir malonius. Visi manimi džiaugėsi ir linkėjo, kad didelė ir graži užaugčiau.

Vaikystėje savieji mane mylėjo, tik svetimieji, ypač rusai ir vokiečiai, mėgdavo skriausti. 1915 m. maniau, kad jau mirsiu — rusai ištrėmė iš Kauno į Vilnių prel. A. Dambrauską, bet po metų vėl atsigavau. Iš pat mažens mėgdavau keliauti: atsidurdavau tolimiausiuose Lietuvos miesteliuose, kur mane gražiai sutikdavo ir priimdavo mokiniai.

P R A N A S D O V Y D A I T I S su būriu drąsių lietuvių 1918 m. vasario 16 ryžosi išvaryti žiemą iš Lietuvos. Lūžo braškėjo ledai, atsivėrė upės ir ežerai — atėjo pavasaris. Atsigavau tada ir aš: pasipuošiau naujais, dailiais rūbeliais, valgiau kvėpiančią lietuvišką duonytę. Dabar jau greičiau aplankydavau ir savo giminaičius. O, kiek ten būdavo kalbos, minčių ir jaunatvės svajonių! Žvelgdavom visi į ateitį, gražią, įdomią, viliojančią.

S V E T I M I E J I, nemylėję manęs iš pat mažens, 1940 m. ryžosi vėl mane numarinti. Ne tiek gailėjau savęs, kiek savo krašto, kurį išibrovėliai trypė ir mindė. Mano augintoją Praną Dovydaitį ir daugybę artimų giminaičių išvežė Rusijon. Gyventojai bėgo net į svetimas šalis. Bėgdami jie pasiėmė ir mane, įsuptą giliai giliai širdyse. Per karus, bombas, slėptuves jie išsaugojo mane sveiką.

1946 m. vokiečių žemėje pradėjau jieskoti savųjų: visus rinkau ir traukiau iš karo griuvėsių. 1950 m. kartu su kitais lietuviais atplaukiau į Ameriką. Gera būtų čia gyventi, tik mano širdis nerami: vis ilgiuosi savojo krašto, kur gimiau ir užaugau, svajoju apie Vilnių, Kauną, Vilkaviškį, Kaišiadorius, Telšius, Panevėžį — ten juoda duona daug skanesnė, ten saulutė daug šviesesnė...

Dėkinga širdim prisimenu šiandien savo gimdytojus, augintojus, geradarius, kurie per rusiškos žiemos speigus, per vokiškas bombas mane sveiką išnešiojo, kurie Amerikoje prižiūri ir globoja. Kuo aš visiems ir beatsilyginsiu?

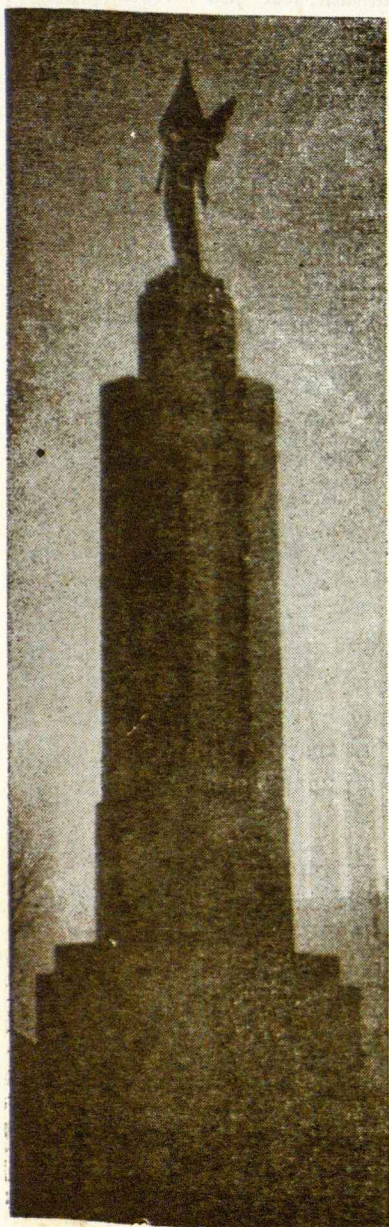
Pasižadu visus lankyti, stiprinti ir parvesti į šalį, kurią Dievas apveizdi ir gina!

Jūsų

A T E I T I S

ASARIO 16 mums, lietuviams, yra gražioji laisvės šventė. Laisvės idėja, galinga srove tekanti tautų istorijoje, Vasario 16 aktu praskleidė ir mūsų tautoje—jis tautą ir valstybę sujungė laisvam, demokratiniam gyvenimui, kurio troškome, ilgėjomės, už kurį kovojome carinę baudžiąvą eidami. Ta pati laisvės, kovos ir vilties dvasia turi atnešti mūsų tautai ir antrąjį laisvės pavasarį, kurio taip laukiame sovietinės žiemos speigus kęsdami. Laisvės idėja, įsupta giliai žmonių širdyse, gali būti kurį laiką užslopinta, bet jos negali užpustyti Sibiro sniegynai ar užgniaužti kalėjimų tvankuma. Laisvė, stiprinama vilties ir kovos dvasios, visada laimi ir leidžia džiaugtis pergale!

LEONARDAS ANDRIEKUS

B A L T I J A

NEATEINA jieškot gintarų, neateina
Nei jaunoji sesuo, nei senoji motulė
Ir po darbo kieme, kur skambėdavi dainos,
Nebevarsto gelsvų karolėlių ant siūlo.

Drasko žaibas erdves, laksto degančios strėlės,
Vis grūmoja kerštu išžeidęs Perkūnas —
Ak, esi daug vargų, daug nelaimių pakėlus,
Apraudojus gražiai savo dukteris, sūnus!

Buvo lengva gyvent, kai laimingą Kastytį
Supo vilnys laive prie šventų atžalynų,
Kai, suvėrus pily šilko siūlus į nytis,
Net Jūratė dainom jauną širdį graudino.

Buvo Eglė žalčių išrinkta karalienė —
Laukė Žilvinas jos tarp lengvų pieno putų —
Buvo džiaugsmo lankoj, buvo saulės tą dieną,
Kai begrižti namo nenorėjo Birutė...

Gal dabar jau kitaip lankos vasarą žydi,
Kad užvožei dainų stebuklingąją skrynią
Ir užleidi miglos tamsų gedulo šydą
Ant bangų kruvinų ir krantų gintarinų!

Nedejuok taip liūdnei, šiaurės vėjui papūtus —
Apraudosim kartu sudaužytą pilį —
Nebijau bangose ošiančių kraujo putų,
Tavo skausmo raudas, tavo dalią pamilęs.

(Iš rinkinio "ATVIROS MARIOS")

PIRMUOSIUS ALGIRDĖNUS PRISIMINUS

ATS. GEN. V. GRIGALIŪNAS-GLOVACKIS

Vasario 16 aktas išreiškė lietuvių tautos valią gyventi laisvą ir nepriklausomą gyvenimą. Tai buvo visų lietuvių ilgus metus nešiotos viltys ir troškimai — būti savame krašte tikraisiais šeiminingais. Tačiau šiam laisvės žodžiui virsti tikrove dar reikėjo sudėti daug brangių aukų. Jas su didžiu idealizmu ir pasišventimu atnešė Lietuvai pirmieji savanoriai, besikuriančios Lietuvos kariuomenės kariai, kurių brangus atminimas prabėga pro mūsų akis ypač didžiųjų tautos švenčių metu.

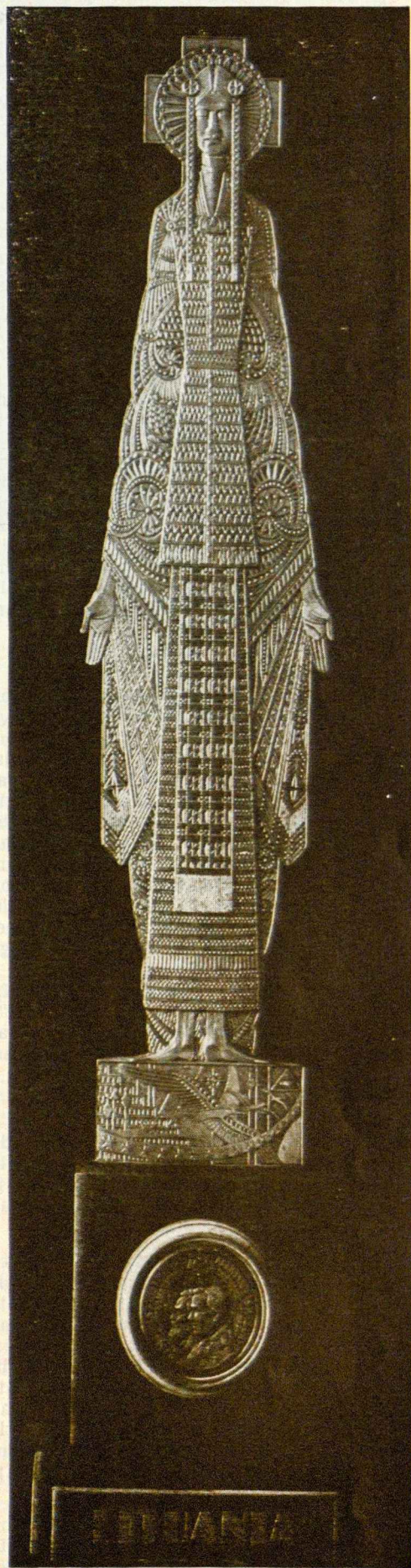
Ir dabar, tolimoje Kolumbijos žemelėje švenčiant man Vasario 16, kaip gyvi prisikelia iš kapų margaspalviai atminimai, kurie pina gražiausią mūsų tautos laikotarpio istoriją — tada pro rūkus ir miglas kėlėsi ir skėlė ugnį mūsų Vytis, išvydamas iš krašto priešus nelabuosis, gindamas valstybės sienas ir jų neliečiamumą, švitriu kardu skindamas kelią prisikeliančią tautai...

Šit, pro mano akis pražygiuoja 1918 metų pabaiga, menasi pirmieji kunigaikščio Algirdo pulko kariai, narsieji algirdėnai. Pačioje pradžioje jų buvo tik penki: trys karininkai ir du puskarininkiai. Tų pačių metų Kalėdų antrąją dieną jie iš Vilniaus persikėlė Kaunan. Kūčių vakarą ir pirmąją Kalėdų dieną visi atšventė savo šeimose, o kurie jų neturėjo, mielai susirinko pas mane, pulko vadą. Tik Naujuosius Metus algirdėnai ryžosi sutikti pakilia bendra nuotaika, kurią šiltai rėmė ir palaikė lietuviai, kupini džiaugsmo ir pagarbos pirmiesiems lietuviškos kariuomenės žiedams.

Naujųjų Metų sutikimo ruošą ir programą rūpintis buvo pavesta lietuvių raitelio eskadrono organizatoriui, algirdėnų pulko ūkio viršininkui kap. J. Mikuckiui, visiems pažįstamam gaudžių dainelių ir poezijos kūrėjui.

Algirdėnų žygius ir darbus iš pat pradžios nuoširdžiai rėmė Vasario 16 akto signataras Saliamonas Banaitis. Ir taip visiems padedant, algirdėnai pakilia dvasia sutiko 1919 metus. Skambėjo lietuviškos dainos, stalai lūžo gyventojų suneštais valgiais, o visų širdys ir linkėjimai pynėsi vienon sutartinėn — tvirtom kojom stovėti už prisikeliančios tautos laisvę, nebotti nė didžiausių aukų, kai to pareikalaus istorinių grumtynių valanda.

Tada dar niekas iš mūsų nežinojo rytdienos, o raudonieji ir jų sėbrai iš Maskvos jau kasėsi po laisvėn žygiuojančios tautos pagrindais. 1919 m. pradžioje jie išlipino visuose Laisvės Alėjos kampuose, Kaune, atsišaukimus rusų kalba, ragindami: "Muškite ir žudykite baltagvardiečius, kaip pasiutusius

KOVOTOJAS

SU MATERIALISTINE PASAULĖŽIŪRA

Kelią parodžiau, bet ar jūs ateisite manęs pavaduoti, kai reikės kovoti su naujai besiveržiančia sovietinio materializmo banga?

Prof. Pr. Dovydaitis

Neseniai gauta žinia, kad Sibire žuvęs prof. Pranas Dovydaitis, vienas iš aktyviausių kovotojų prieš bolševikinę ideologiją, gausingais moksliniais žurnalais pirmasis pradėjęs kovą prieš marksizmą, sukūręs katalikų jaunimo ateitininkų sąjungą ir visą amžių rūpinęsis jo augimu, Nepriklausomybės akto signataras, buvęs ministeris pirmininkas tuo metu, kai bolševikai pirmą kartą mėgino nusiaubti laisvą žygiuojančią lietuvių tautą.

Liūdėdami kartu su gausia ateitininkų šeima, šiandieną gyvai prisimename prof. Praną Dovydaitį. Čia kalbantį ateitininkų susirinkimuose ir šventėse, čia smagiai dainuojantį Gamtos Draugo ekskursijose, besizavintį lietuviškosios gamtos grožiu, čia paskaitų metu iš katedros lukštenantį krikščioniškosios pasaulėžiūros problemas ir triuškinantį marksizmo klaidas. Jis pirmutinis Lietuvoje tiesė kelius religijų istorijos mokslui, įkūrė, redagavo religijų istorijos žurnalą „Soter“ ir telkė bendradarbius.

Dovydaitis — didysis krikščioniškosios pasaulėžiūros apologetas Lietuvoje, kuris giliu protu, aštria

plunksna, gyvu žodžiu, organizuotu darbu katalikiškojo veikimo baruose ryžosi atitiesti materialistinės pasaulėžiūros sekėjų iškreiptą galvą moksle, gyvenimo kasdienybėje, visuomeninėje veikloje.

Šit žiupsnelis prisiminimų apie šviesųjį prof. Praną Dovydaitį iš tų dienų, kai Lietuvoje jau griūdė bolševizmas ir rengėsi panerti į marksizmo jūrą.

Paskaitų beklausant

Su prof. Pr. Dovydaičiu susitikau pirmą kartą Kaune per pavasarininkų vyrų konferenciją 1933 m. Kalbėjau ten kraštotyros reikalais. Po pranešimo priėjo stambus vyras, stipriai papurtė ranką ir skatino tolesniam darbui. Pasirodė, kad jau ir pažįstami esame, nes kai kuriuos mano tautosakos rinkinius prof. Dovydaitis buvo vartęs.

Tą dieną sumegztieji pirmieji ryšiai nenutrūko, nors aš dar kurį laiką gyvenau tėviškėje, laukdavau mielai „Mūsų Tautosakos“, „Gimtojo Krašto“, „Tautosakos Darbų“, „Soter“, „Kosmos“ ir paties prof. Dovydaičio atsiųstų jo kai kurių straipsnių atspaudų.

1938 m. rudenį pasirinkau Teol.-Filosofijos fakultetą, viliojo mare prof. Pr. Dovydaitis ir doc. dr. Z. Ivinskis. Pas vieną norėjau klausyti religijų istoriją, pas kitą susipažinti su Lietuvos istorija.

1939 m. klausiau prof. Pr. Dovydaičio skaitomą religijų istoriją. Klausytojų buvo apie 10. Prof. Pr. Dovydaičio paskaitos dažnai užsiėsdavo ilgiau nei dvi valandas, nes po jų vykdavo pokalbiai ir kietokos diskusijos. Kartais jo paskelbtas tezės mėgindavome savaip nusmailinti, įjungdavome ir senosios lietuvių religijos. Paskaitos būdavo gana sauses, nevisada baigtinai paruoštos. Neatsinešdavo parašytų paskaitų, bet tik keletą lapukų, todėl kalbėjo nepatraukliai, ilgais ir sunkiais sakiniais. Daugelį sakinių diktavo pažodžiui, kad mes suskubtume užsirašyti.

Iš paskaitų eilės buvo matyti, kad prof. Dovydaičio skaitomas religijų istorijos kursas daugiausiai remiasi W. Schmidt ir W. Koppers tyrinėjimais, jis laikėsi vadinamosios Vienos mokyklos, daugiau skyrė dėmesio pirmykščių tautelių religijoms ir jų apraiškom.

Prof. Dovydaitis buvo didelė priešybė Humanitarinių mokslų fakultete skaičiusio vyr. asist. dr. Juozo Baldžiaus-Baldausko paskaitoms, jų padrikumui ir krypčiai. Dr. Baldžiaus skaitė etnologijos ir gretimų mokslų kursus, daugiau laiko skyrė pravedamai laisvamanybės tezei, negu mokslui.

šunis”; „Kur tik sutikdami, naikinkite nuodingas gyvates ir ponų pakalikus“... Tokią keršto ir neapykantos liepsną mėtė bolševikai, žvelgdami į pirmuosius algirdėnus ir savanorius, kurių eilės kasdien didėjo, o dvasia augo ir stiprėjo.

Ir pasikartojo lietuvių tautos istorijoje jaunojo Dovydo pavyzdys, kuris su mažyčiu akmenėliu ir lanke išėjo kovon prieš gauruotą Galiotą. Lietuvių karių pusėje buvo drąsa, narsumas, pasiryžimas, karšta Tėvynės meilė, paties Dievo įkvėpta ir stiprinama, o priešai alsavo tik keršto ir sunaikinimo ugnimi... Per pusmetį trukusias kovas lietuviai išvijo iš savo krašto bolševikus anapus Dauguvos. Tarsi antrą kartą pasirodė danguje šv. Kazimieras, stiprinąs ir laiminas lietuvių pergale. Lietuvius laimino ir Aušros Vartų Motinė, kurios globai Vilniuje pavedžiau save ir mano vadovaujamą antrąjį pulką.

Algirdėnų tarpe, gerai prisimenu, nemaža buvo ir tų vyrų, kurie priklausė ateitininkų eilėms. Jie paliko mokyklos suolą, ėmė į rankas šautuvą ir jun-

gėsi nepriklausomybės kovoms. Iš visų Lietuvos kampelių, iš sodžių ir viensėdžių, iš lygumų ir kalnelių jie rinkosi Kaunan ir didino kovotojų gretas. Ne vienas iš jų nusviro galva ties Radviliškiu, Širvintais, Giedraičiais, ne vienas parėjo iš mūsų sužeistas, netekęs jėgų pačioje jaunystėje, tačiau juos stiprino ir drąsino gyvybės ir laisvės Davėjo Dievo žodžiai: „Niekas neturi didesnės meilės už tą, kurs guldo gyvybę už savo brolius“.

Broliai ateitininkai, jeigu tokia dvasia ir pasiryžimai žydi ir šiandien jūsų širdyse, jeigu Lietuvos meilė ir dabar veda jus į lietuviškojo visuomeninio, tautinio darbo barus, įkvėpia kietam ir dažnai vargingam mokslo, studijų metui, tada mes, vyresnioji karta, esame tikri ir ramūs, kad laisvės kovų žygin ateina naujieji Dovydai, kurių širdis puošia ištvermės ir laimėjimo deimantai, o rankos keliai kietai ir lemtingai kovai už Lietuvą!

Pirmųjų Algirdėnų dvasia ir ryžtas mus kviečia ir įpareigoja!

Ateitininkų konferencija 1928 m. liepos 3-4 d. d. Kaune. Prof. Pr. Dovydaitis sėdi pirmoj eilėj ketvirtas iš dešinės, tarp prel. Dambrausko - Jakšto ir prof. K. Pakšto.

Prof. Dovydaitis man daugiau sia davė, jį visada prisimindavau, kai teko religijų istorijos klausyti Vokietijoje, Tuebingene, pas prof. H. von Glasenapp. Tada tik supratau, kaip mokėjo prof. Dovydaitis įvesti studentus į plačią religijos mokslų visumą.

Testamentiniai žodžiai

1939 m. spalio mėn. sovietai grąžino Vilnių. Ir įgulas davė. V. D. Universitete Kaune bolševikuojantieji studentai pasirūš raudonus kaklaraiščius, o studentės prisigė raudonų gėlių. Jie lakstė apytuščiais universiteto koridoriais ir kalbino kiekvieną eiti padėkoti sovietų pasiuntiniui už Vilnių, už laisvę... Laužydami universiteto drausmę, prikabinėjo atsišaukimų, pasilpę ant stalų "patrijotiškai" kalbėjo, nors buvo matyti, jog tie kalbėtojai, kad ir Lietuvoj gimę bei auge, bet dar lietuviškai neišmoko. Kai kurie kairieji profesoriai tą dieną neatėjo paskaitų skaityti. Aiškiai matyti, kad veikė susitarė.

Atėjo prof. Pr. Dovydaitis ir įėjo tiesiai į seminarą. Prisistatė tuojau jam su raudonu kaklaraiščiu ir raudona nosinaite nepažįstamas studentas ir pareiskė, kad ruošinama eiseną į sovietų pasiuntinybę, todėl paskaitų studentai neklausys... Prof. Dovydaitis rūsčiai peržvelgė ir griaudžiančiu balsu paklausė:

— O kas ponaitis būsi? Tokio veido dar iki šiol ne tik savo studentų tarpe neregėjau, bet ir iš

viso tokio neprastaburnio šituos rūmuos nemačiau.

Vėliau paaiškėjo, kad tas ponaitis tikrai buvo ne studentas, bet kažkoks iš senamiesčio "partinis darbuotojas".

Po poros dienų susirinkome religijų istorijos paskaitai. Sėdėjome ant stalų dalindamiesi įspūdžiais, nes paskutinių dienų košmaras visus slėgė. Prof. Dovydaitis tą vakarą vėlavo. Atėjo labai prislėgtas, atsisėdo šalia studentų ir tyli. Atsiprašė, kad ši vakarą religijų istorijos negalėsias skaityti. Tačiau iš seminario neskubėjo.

— Šiandien girdėjau jūsų kalbas. Džiaugiaus ir liūdėjau, — nutraukė jis slopinančią tylą. — Vilnių atgavome, bet "jei Viešpats nestatys namo, veltui vargsta tie, kurie jį stato". Tai Dovydo psalmių žodžiai, kuriuos dažnai prisimenu.

Ir toliau pasakojo, kad išgirdęs apie grąžinamą Vilnių ir sąlygas, jis metęs darbą ir skaitęs malda-knygę, psalmes. Pasakojo mums daugelį įvykių iš Lietuvos nepriklausomybės kūrimo dienų, priminė 1905 m. Vilniaus seimą, Viltį. Ateitį, labai stipriai pabrėžė buvusios ano meto inteligentijos nukrikščionėjimą, jos surusėjimą, kaip vėliau inteligentija skleidė rusų dvasią, kultūrbolševizmą. Dauge-

liui jų lietuvis katalikas buvęs didesnis priešas nei koks komunistas. Mūsų universitetas dažnai globojęs komunistus ir jų nusiteikimo žmones, ir dažnai nepraleisdavo ne tik krikščioniškai, bet ir lietuviškai nusiteikusio žmogaus į asistentus. Humanitarinis ir medicinos fakultetai dažnai būdavo lietuviškojo marksizmo, bet ne mokslo ištaigos. Prisiminė spaudą, pasakojo, kokiomis sąlygomis pradėjo leisti Lietuvos Mokyklą, Kosmos. Prof. Dovydaitis vėl staiga susijaudino ir sunkiu balsu paklausė:

— Kelią parodžiau, bet ar jūs ateisite manęs pavaduoti, kai teks kovoti su naujai besiveržiančia sovietinio materializmo banga?

Jo pranašavimas Lietuvai buvo liūdnas, bet nebevitiškas. Tas klausimas, matyt, buvo profesoriui labai brangus, išplaukęs iš jo širdies. Po to įsai tą klausimą yra kartojęs ir kitiems studentams, pvz., J. Kakariekai 1940 m. vasarą, kai jis atostogavo pas Dovydaičius.

Šiandieną dažnai pagalvoju, kad šie prof. Pr. Dovydaičio žodžiai buvo lyg jo testamentas, pasakytas artėjant į Lietuvą siaubingiems įvykiams: atremti naujus sovietinio materializmo puolimus ir išsaugoti lietuvių tautoje krikščioniškąją pasaulėžiūrą.

Kiekviena siela atsakinga už kovos rezultatus. Kiekvienas prisideda prie blogio ar gėrio laimėjimo. Ir tas prisidėjimas gali būti lemiantis.

Jos. Schrijvers, C.S.S.R.

Naujų kelių bejėškant

Nuotr. V. Valaičio

JIEŠKOJIMO KELIU

PR. GAIDAMAVIČIUS

I NAUJUS PLOTUS

VISI jaučiame, kad mūsų lietuviškasis jaunimas, atsidūręs plačiajam pasauly, yra pasinėšęs į ieškojimo keliu. Tiesą sakant, jis ir tėvynėje buvo kupinas ieškojimo užsimojimų įvairiose srityse, bet naujose sąlygose, ir dargi po didelių pasaulinių sukrėtimų, tas ieškojimas dar labiau įsitępė ir linksta tapti blaškymusi.

Jaunoms akims atsivėrė tiek daug kelių, tiek daug naujų plotų ir tiek įvairių idėjų, kad jos raibte raibsta ir dažnu atveju neberanda pastovaus atramos taško. Su šypsena prisimena gimnazijoje girdėtą Archimedo posakį: "Duokite man atramos tašką, ir aš pajudinsiu žemę" ir kartu jaučia tos šypsenos kartumą. Nauji kraštai ir naujos idėjos vilioja ir kartu nejučiomis grąšina prapuldyti savo naujume lengvapėdiškus ieškotojus. Tas pavojus gresia ne tik atskiriems ieškotojams, bet ir ištiesiems sambūriams. Naujų plotų burtai stipriai veikia visus ir tyko kiekvieną paglemžti savon karalystėn.

Bet ar dėl to reikia atsisakyti nuo naujų idėjų ir užsidaryti siaurame ghetto? Anaipol! Tuo būdu pavojus nė kiek nebūtų atitolintas; be to, tai būtų prieš jaunos dvasios polinkį. Jaunimas juk turi pasirengti gyvenimui, o ne karstui. Užtat jis turi žvelgti į viską atvirom akim. Nauji kraštai, naujos mokyklos, naujos idėjos, nauji žmonės, — visur čia slypi ir dideli tur-

tai ir dideli pavojai. Kai visa tai jaunos akys regi, įžvelgdamos ir pavojus, yra stipraus pagrindo manyti, kad jos nepasimes. Apdairumas turi būti šio momento šūkis.

Mūsų jaunajai kartai, kuriai dabar lemta žingsniuoti po tuos naujus plotus, ypač svarbu praminti tiesius kelius, kuriais galėtų žengti ir ateinančios kartos. Jeigu mūsų dabar besimokantis jaunimas pames kelią dėl šimto naujų takelių, juo paseks ir netolima ateitis. Dabar yra pagrindinė susiorientavimo valanda. Ją ypač turėtų suprasti katalikiškasis jaunimas — ateitininkai, kurių praeitis, mačiusi ne vieną kryžkele, teikia ne tik stiprybės, bet ir nepamainomų atramos bei orientacinių gairių.

"ONCE BORN" IR "TWICE BORN"

Nevisi mūsų jaunieji lietuviai yra lygūs ieškotojai. Jaunimo eilėse yra dalis ir tokių, kurie nepasižymi didesniu veržlumu ir yra linkę eiti kitų pėdomis. I pirmas eiles yra išėję veiklesni, drąsesni ir veržlesni. Taip buvo anksčiau, taip yra ir dabar. Anglo-saksai psichologai tam yra suradę ir originalų pavadinimą: "once born" ir "twice born".

Pirmasis reiškia daugiau pasyvų tipą, kuris tenkinasi rasta kasdienybe ir nusistovėjusiais papročiais. Jis kruopščiai saugoja šeimos, giminės, savo visuomeninės klasės tradicijas, o kas naujo atsiranda — pri-

ima su lengva širdimi, be kritikos. Jis nesirūpina rastos idėjas pagrįsti, perprasti, permąstyti bei į jas įsigyventi. Tai toks yra "vienąkart gimęs".

Kas kita su "antrąkart gimusiu". Šis nesitenkina rastom tradicijom, idėjom, o įieško jas savo mintimi pagrįsti, sava širdimi pergyventi ir savom rankom jas nešti. Jis iš anksto neneigia svetimai atrodančių papročių ar idėjų, bet stengiasi jas kritiškai perkratyti. Tuo būdu jis prasimuša į naują dvasinį regėjimą, kuris tampa asmeniniu, jo paties išgyventu. Dėlto jis ir yra vadinamas "antrąkart gimusiu": perėjusiu tarsi iš aptemusio ploto į šviesų horizontą.

Pirmasis tipas, "vienąkart gimęs", yra teigiamas tuo, kad jis pasitarnauja tradicijai išlaikyti, bet pavojingas tuo, kad dėl savo nemokėjimo skirti tradicijose gero nuo blogo, gali tapti tuščių formų nešėju arba aklu įrankiu.

Lietuviškajam jaunimui, atsidūrusiam vienoj didžiausių istorinių kryžkelių, neužtenka būti "vienąkart gimusiu". Jam reikia "gimti antrąkart", t.y., sąmoningai įvertinti save, savo aplinką ir gyvenimo teikiamas vertybes. Ypač tai pasakytina apie jaunimą, bręstantį katalikybės principų šviesoje. Katalikybė yra nepaprastai turtinga savo minties ir širdies turtais, tačiau jie niekam neateina savaime. Reikia turėti drąsos pasinerti giliau, nubraukti paviršinį dulkių sluogsnį ir tik tada atsiveria durys į žėrintį pasaulį. Išvirsinės formos turi savo plūtą ir jos nepradaužus daug kas lieka prietemoj. Čia yra būtina gilesnė įžvalga, tas "antrąkart gimimas" arba pabudimas.

Negali sakyti, kad šis pabudimas būtų lengvas. Jis yra daugiau ar mažiau susijęs su kentėjimu, nes tai "gimimas", dvasinė krizė, kuri kartais gali būti aštri ir ilga. Kai kada ji turi pereiti eilę "izmų", kol pagaliau ateina šviesi ir raminanti atomazga. Pvz., žymusis prancūzų dainius, rašytojas ir diplomatas Paul Claudell, būdamas mokyklos suole, buvo patekęs į materializmo pinkles ir pritarė šūkiui: "Būkime galingi mašinomis ir laimingi savo gyvuliškąja prigimtimi!" Palengva, skaitydamas idealistinio nusistatymo rašytojus, jis prasilaužė ir 1886 m. Kalėdų dieną Notre Dame katedroje pajuto ryškų dvasios pragiedrėjimą. Bet reikėjo dar ištisų ketverių metų kovos iki galutinio pabudimo, kai jis galėjo tarti:

"Palaimintas būki mano, Dieve, Kuris išlaisvinai mane nuo stabų ir padarei, kad aš tik Tave garbinu, o ne Izį ir ne Ogirį, ne Teisingumą ir ne Pažangą, ne Tiesą ir ne Dievybę, ne Gamtos dėsnius, ne Meną, ne Grožį..."

"Viešpatie, išlaisvinai mane nuo knygų ir idėjų, nuo stabų ir jų kunigų..."

VERSTI IŠ PAGRINDŲ?

Nevisuomet laimingai pavyksta "antrąkart gimti" bei nugalėti vidaus krizę. Jieškojimo keliu pasinešęs nekartą užsidega revoliucingumu ir, užuot įieškojęs perprasti didžiąsias idėjas ir iš jų plaukiančias tradicijas, pasuka griovimo keliu. Rastąsias idėjas jis paneigia vien dėlto, kad jos "senos". Jis nesirūpina jų teisingumu, pagrįstumu, objektyvumu — užtenka, kad jos "atgyvenusios". Visą savo dėmesį jis nukreipia į naujoves: nesvarbu, kad jos mažai tiesos teturi, bet tik naujos — 1956 m. kilmės.

Griovimas viso kas "sena" nėra jieškojimas, o naikinimas. Ir nieko nėra lengvesnio, kaip apšaukti idėjas "pasenusiomis" ir visu jaunuolišku karščiu imti jas laidoti. Bet kai reikia jų vieton duoti naujas, paaiškėja, kad tos "naujos" idėjos yra arba lygiai "senos", tik naujai atšildytos, arba tokiom silpnom kojom, kad netrukus pačios išnyksta, dingus muilo entuziazmui.

Toks "jieškojimas" neveda į atradimą — nebent parodo kitiems, ko reikia vengti. Tikrasis jieškojimas

GENĖ BURAČAITĖ

PASIKALBĖJIMAS

KALBĖJAU tau, kaip šviesiai žalias vėjas

Pavasari kad kalba juodai žemei,

Kaip sodrūs upeliuko vandens

Gelsviesiems dugno akmenukams.

Tu neįveikiamas,

Granito veidu,

Tylus, idomiaiai nekalbus —

Ir mano brangūs žodžiai

Į Tavo veidą dūžta.

nėra avantiūra, o kūryba, gyvenimo tobulinimas. Jis negriauna pamatų, kurie buvo amžiais statyti ir įvairių audrų bei puolimų išbandyti, o atsiremia į juos ir kuria toliau. Idėjas įsiai vertina ne pagal jų naujumą, o pagal teisingumą. Tokio jieškotojo galvosena yra atvira naujovėms, pažangai, kuri atsiremia į tvirtus pagrindus. Jis griaua tik tai, kas tradicijas, kurios yra nebetekusios savo prasmės, atsijusios nuo gyvenimo, kad pakeistų naujomis — tobulesnėmis arba prasmingesnėmis. Tik tai toks jieškojimas yra kūrybiškas, prasmingas, vedas pažangon.

JIEŠKOJIMAS JIEŠKOJIMUI?

Pasinešęs griovimo linkme revoliucinis jieškojimas, nerasdamas niekur sustojimo bei atramos, niekad nenustoja būti jieškojimu. Jis įkelia koją tamsian miškan ir čia pasilieka. Kodėl? Mat, toks jo principas: amžinai įieškoti ir amžinai nieko nerasti; nuolatos sukstis ratu ir tuo džiaugtis. Rodos, tai absurdiška, bet taip jau yra. Moderniojo filosofijoje ir literatūroje netrūksta autorių, kuriems didžioji vertybė yra ne tiesos atradimas, o pats jieškojimas. Jiems rūpi ne idėjos, o jų jieškojimas. Kiekvieną rastą idėją jie naikina, kad galėtų tęsti jieškojimą — ir taip be galo. Žodžiu, tai išsigimęs jieškojimas, siekiąs ne atradimo, ne tiesos, ne kurios nors vertybės, o pats savęs — jieškojimo. Jo šūkis: jieškojimas jieškojimui! Panašiai kaip "menas menui": kurti meną vien todėl, kad tai kūryba. Kad menas skirtas gyvenimo tobulumui, tos rūšies šūkiui nerūpi.

Galimas daiktas, kad ir lietuvių dabarties jaunime yra panašių nusiteikimų. Jo pradų buvo Nepr. Lietuvoj, reikia manyti, kad su padidėjusia Vakarų įtaka, jie tik sustiprėjo. Tokie jieškotojai paprastai yra rėksmingi drumstėjai ir visuomenėje sudaro ispūdį, kad tai jie kuria mūsų jaunimui ateitį. Tikrasis gi jieškojimas yra gilus ir tylus kiekvienos jaunos sielos virpėjimas visomis savo galiomis: protu, valia, jausmu. Savo prigimtimi jis tiesia rankas į Gėrį, kuris dažnai yra gyvenimo pinklių apraizgytas, klaidos ir melo sargais apstatytas. Jam tereikia patikimo kompas, kad, nežiūrint visų klystelių, pagaliau nurimtų absoliuti- niame Poliuje.

Šventas Raštas — Dieviškosios Išminties Lobiai

J. E. Arkiv. J. Skvireckas

Prieš Užgimimo šventės "Ateities" Redakcija pasiuntė sveikinius ir linkėjimus J. E. Kauno Arkivyskupui Metropolitui dr. Juozapui Skvireckui, gyvenančiam Austrijoje, Tirolyje, praleidusiam jau 80 darbingo amžiaus metų. Ekscelencija, dėkodamas "Ateičiai" už šventinį žodį, nuoširdžiai sveikina ateitininkiją ir visą lietuviškąją jaunimą, išsklaidytą tremties gyvenimo. Kartu Ekscelencija pridėjo ir turiningus atsakymus į Redakcijos klausimus, liečiančius lietuviškąją šv. Rašto vertimą ir jaunimo meilę įkvėptajam Dievo žodžiui.

— Ekscelencija, jaunimui būtų malonu sužinoti, kas Jus paskatino imtis šv. Raštą išversti į lietuvių kalbą?

— Turėdamas gal 10 metų pirmą kartą pamačiau lietuvišką Bibliją — šv. Raštą, išverstą protestantų. Vėliau Dievo žodį pamilti mane mokė parapijos kunigai ir mokyklos kapelionas. Jie gražiai aiškino šv. Raštą, pamoksluose kartodavo gražesnes jo vietas, bet negalėjo katalikams duoti į rankas jo pasiskaityti. Kaune, kunigų seminarijoje, skaičiau ir domėjausi šv. Raštu, tik vis pasigedavau pilno lietuviškojo vertimo, nes kan. M. Daukšos išverstos sekmadienių Evangelijos ir jėzuito Konstantino Širvydo "Punktai Sakymų" labai

Ateitininkų ideologijos pagrinduose padėtas Dievo žodis — "Visa atnaujinti Kristuje". Šio tikslo negalima kitaip pasiekti, kaip tik geriausiai pažįstant Kristaus mokslą, šv. Rašte surašytą.

Arkiv. J. Skvireckas

retai kam buvo žinomos ir prieinamos. Vėliau atsirado vysk. M. Giedraičio išleistas Naujasis Testamentas, bet ir tas sunkiai gaunamas. Klierikams tekdavo naudotis lenkišku šv. Rašto vertimu, išleistu Metropolito Simono Kazlausko, buvusio Vilniaus kun. seminarijos profesoriaus, kuriam talkino ir Vilniaus kun. seminarijos studentai.

Ir Kauno kunigų seminarijoje atsirado būrelis idealistų, kurie ryžosi pasidalinę paruošti lietuvišką šv. Rašto vertimą. Iš jų prisimenu Maironį, Tumą. Visbarą ir dar kelis, tačiau tai ir pasiliko tik idealistiniu bandymu.

1900 m. buvau paskirtas šv. Rašto profesoriui Kauno kun. seminarijoje. Tada ir ryžausi atsidėti lietuviškam vertimo darbui. Kurį laiką dar tikėjausi, kad tai atliks vysk. A. Baranauskas, bet staigi jo mirtis neleido sulaukti to darbo vaisių.

— O kiek metų paskyrėte lietuviškam šv. Rašto vertimui?

— Kaip minėjau, to darbo ėmiausi 1900 m., tačiau negalėčiau pasakyti, kad vertimo darbas būtų jau galutinai baigtas. Šv. Rašto studijos, jų pažangumas paskutiniaisiais laikais, geresnis ir tobulesnis originalinių šv. Rašto kalbų pažinimas vis įpareigoja tobulinti, gerinti lietuviškąją vertimą.

— Kokios šv. Rašto laidos šiuo metu rengiamos lietuviams katalikams?

— Kaip žinote, 1947 m. Vokietijoje išleista IV-ji Naujojo Testamento laida, kurią gavo veik visos tremtinių šeimos. 1949 m. Vokietijoje išleistas II-sis Naujojo Testamento tomas su lietuvišku ir lotynišku tekstu bei plačiais komentarais. Išleista ir nauja "Psalmių knygos" laida, priderinta naujam hebrajų kalbos tekstui. 1955 m. Pomoje išleista I-sis Senojo Testamento tomas, apimęs visas istori-

nes knygas (21) su komentarais. Šiais metais bus pradėtas spausdinti visas šv. Raštas, apimamas Senąjį ir Naująjį Testamentą, su trumpučiais paaiškinimais viename tome.

— Ekscelencija, Jūsų atsidėjimas ir meilė šv. Raštui žavi jaunimą. O kas padėtų mūsų jaunimui labiau pamilti ir domėtis Dievo žodžiu, šv. Rašte surašytu?

— Šis klausimas man labiausiai patinka. Čia prieš mano akis iškyla pirmoji tikėjimo mokytoja — motina, kuri mūsų tautoje nusipelnė didžiausios pagarbos. Lietuvė motina prie ratelio išmokė vaikus skaityti, poterių, pagrindinių tikėjimo tiesų. Ji ir dabar savo vaikams turėtų įkvėpti tikėjimo meilę, kurią plečia ir ugdo šventosios knygos, Dievo įkvėptų autorių parašytos.

Tėvams talkon ateina mokykla. Čia jaunimas tobiliau gali pažinti ir pamilti Linksmąją Naująją, dieviškąją Kristaus mokslą. Todėl labai svarbu lankyti, remti ir globoti katalikiškas mokyklas, pertekiančias jaunimui religijos pažinimui ir auklėjančias religiniam gyvenimui.

Religinį pažinimą ir gyvenimą plėtoja katalikiškos organizacijos. Susirinkimai, akademijos, konferencijos, vasaros stovyklos, įvairūs kursai, paskaitos, referatai, savi laikraščiai ir knygos auklėja sąmoningus katalikus. To siekia ir garbingoji Ateitininkų organizacija. Ir ateitininkų ideologijos pagrinduose yra tas pats Dievo žodis — „Omnia instaurare in Christo“, kurio negalima kitaip pasiekti, kaip tik geriausiai pažįstant Kristaus mokslą, surašytą šv. Rašte. Todėl skaityti ir studijuoti šv. Raštą yra pirmutinė ateitininko pareiga. Čia nepakanka turėti gražiai įrištą šv. Rašto tomelį, o reikia kasdien imti jį į rankas ir skaityti po skyrelį. Metų bėgyje galima lengvai perskaityti visą Naująjį Testamentą.

Be to, ateitininkai ir savo susirinkimuose, paskaitose ir referatuose turėtų vis daugiau laiko skirti nagrinėti, gvildinti šv. Raštą, tą neišsemiamą dieviškosios išminties lobyną. Reikėtų sudaryti net atskirus šv. Rašto studijų būrelius, kurie tam darbui vadovautų ir padėtų. Kitų kraštų jaunimas taip daro ir daug pasiekia. Ir mes galime pasinaudoti šia patirtimi. Te Dievas padeda visiems šiuos pasiryžimus įgyvendinti!

„Ateities“ skaitytojų šeima nuoširdžiai dėkoja Jo Ekscelencijai arkiv. Juozapui Skvireckui už šias mintis. Jo žodis ir dideli darbai, paaugoti šv. Raštui paskleisti lietuvių tautoje, kviečia mus pamilti ir gilintis į Dievo meilės žodį, įkvėptų autorių surašytą šventose knygose.

Tėvo Lombardi sąjūdis, pasauliui atnaujinti

1952 metais įsisteigė sąjūdis, pavadintas Movimento per un Mondo Migliore. Jo tikslas — atnaujinti pasaulį, o jam vadovauja italas tėvas jėzuitas Riccardo Lombardi.

Po antrojo pasaulinio karo pabaigos popiežius Pijus XII jautė, kad yra reikalinga radikali atsinaujinimo programa, kuri apimtų dvasinę ir materialinę gyvenimo sritį. Jis norėjo, kad visuotinė karo katastrofa būtų visuotinio dvasinio atsinaujinimo akstinas. 1950 m. popiežius vėl pastebėjo, kad pasaulis neišvengs sužlugimo, jei laikysis ir toliau materialinio pagrindo. Po dviejų metų šv. Tėvas visą kalbą skyrė tam reikalui: jau pats laikas nusikratyti ta nelaiminga letargija ir stoti kovon už gėrį. Ir taip šis sąjūdis prasidėjo Romoje, krikščionybės lopšyje, ir iš ten sparčiai plečiasi po visą pasaulį.

Sąjūdžiui vadovauja Tėvas Ričardas Lombardi, dinamiškas, patrauklus ir energingas jėzuitas. Paties popiežiaus paskirtas šiam darbui, jis buvo žinomas Italijoje ir kituose Europos kraštuose kaip geras pamokslininkas. Daugelį kartų jis yra kalbėjęs per Vatikano ir Italijos radiją nuostabiai augantiems klausytojų skaičiams. Jis yra giliai įsitikinęs kovotojas su komunizmu, kuris Italijoje randa sau daug derlingos žemės.

Tėvas Lombardi yra daug keliavęs. Skleisdamas atsinaujinimo mintį, 1950–51 metais jis aplankė JAV, kalbėjo New Yorke, Bostone, Washington, Chicagoy ir kitur. Visuose miestuose jis sukėlė daug susidomėjimo savo spontaniškais pamokslais, pripildytais citatomis iš šv. Rašto, istorijos, mitologijos, literatūros. Šiomet jis vėl lankosi JAV.

Tėvo Lombardi vadovaujamam sąjūdžiui siekia atnaujinti pasaulį per naujos dvasios individą. Todėl žmogus, kuris eina taisyti, mokyti kitų, turi pirmiausia pakeisti pats save. Priemonės tikslui pasiekti: vadovautis Bažnyčios nuostatais, studijuoti dogmas ir liturgiją su nauju dėmesiu, gilintis į socialines problemas, sąjūdžio idėjas skleisti žmonių tarpe.

Sąjūdžiui nuolat ruošiami nauji vadai. Nuo sąjūdžio pradžios (1952 m.) apie 2,500 kunigų iš Vakarų Europos ir Pietų Amerikos, 1,000 pasauliečių iš Prancūzijos ir Italijos praleido kelias dienas ar kelis mėnesius gražioj pontifikalinėj Mondragone vieloj, netoli Romos, ir čia tyloj ir susikaupime jie klauso paskaitų, studijuoja, meldžiasi, medituoja. Šie žmonės yra religinio atsinaujinimo vadai savo vyskupijų ar parapijų ribose.

Štai ką pats tėvas Lombardi sako visiems, kurie jo klauso: „Yra aišku, kad visa Bažnyčia turi masinai grįžti į religinį gyvenimą. Didieji katalikai visais amžiais yra buvę religinių ir kitų kilnių sąjūdžių priekyje. Katalikai ir šiandien privalom tapti vadovaujančiais asmenimis“.

ORGANIZACINĖ AUTOKRITIKA

ALFA SUSINSKAS

AUTOKRITIKA reiškia savęs peržiūrėjimą ir įvertinimą. Autokritika žmogus siekia pažinti save ir pamatyti, koks jis pats sau iš tikrųjų atrodo įvairiais atžvilgiais savo paties, o ne kitų sprendimuose. Savę pažinęs žmogus stengiasi save įvertinti pagal savo sąžinę, bet ne pagal žmonių vertinimą. Autokritika yra žmogui labai išgauningas dalykas. Ji skatina, palaiško ir ugdo dvasinį žmogaus tobulėjimą; joks dvasinis progresas neįmanomas be autokritikos: nesugebėdamas savęs įvertinti žmogus negali tobulėti. Autokritika tramdo žmogaus egoizmą ir padeda jam pasidaryti žmoniškesniam.

Ne tik atskiram asmeniui autokritika yra labai reikalinga, bet ir organizuotiems žmonių vienetams, organizacijoms vadinamiems, ji yra labai būtina.

Nagrinėsiu organizacinę autokritiką: kas ji yra, ko ji siekia ir koks yra jos vaidmuo organizaciniame gyvenime.

Nėra viskuo tobulų ir idealių organizacijų: kiekviena organizacija, būdama šios žemės kūrinys, viskuo nors yra defektinga — su vienokiais ar kitokiais trūkumais. Jei kurios nors organizacijos nariai savo organizaciją pradeda laikyti tobula institucija, tai jau yra ženklas, kad tokia organizacija nebe-
progresuoja, nebetobulėja ir kad ji jau daug kuo atgal žengia, nes jos nariai nebeturi sveikos autokritikos...

Autokritika organizacijai yra organizacinis švyturys, rodo turimą eiti kelią. Organizacinė autokritika yra organizacijos gyvybė, neleidžianti organizacijai merdėti ir pūti...

Savaime suprantama, kad organizacinę autokritiką vykdo organizacijos vadai ir jos eiliniai nariai, kurie kartu juk ir sudaro pačią organizaciją. Kokie yra vadai su savo nariais, tokia yra ir pati organizacija. Taigi organizacinė autokritika savo esme yra niekas kita, kaip vadų ir narių autokritika: save ir savo darbus kritikuodami jie atlieka tuo pačiu ir organizacinę autokritiką.

Yra daug įvairių organizacijų, kurios reguliariai šaukia specialius posėdžius vertinti savo veiklą: kad jos pamatytų nevien savo laimėjimus, progresą, bet ir nepasisekimus, trūkumus. Tokios organizaci-

Danutė Vebeliūnaitė

L A I M Ė

Laimė,
Tu, kaip dykumų miražas —
Tokia gyva ir taip arti,
Bet artėjant nyksti
Ir lieka sausas smėlis.

Tu —
Kaip snaigė balta.
Graži, trapi ir tobula.
O rankos paliesta
Pavirsti ašara.

jos sulaukia iš to daug naudos, ir jų veikla yra gyvesnė, lankstesnė ir efektingesnė.

Organizacinėje autokritikoje tenka pažvelgti ir į sėtimą daržą — pažiūrėti ir į kitas organizacijas. Tačiau ne dėl to, kad jas reiktų pulti bei niekinti. Vertinant svetimas organizacijas, iš jų mokomasi: pamatoma ne tik kas jose yra bloga ir vengtina, bet ir kas yra gera ir sektina. Yra labai ne kultūringa ir net neteisinga teįžiūrėti kitose, nesavose, organizacijose vien juodas dėmes; toks elgesys yra demagogiškas, vienašališkas, neteisingas ir labai kenksmingas organizacinei autokritikai.

Dažnai pasitaiko, kad vadovaujant organizacijos asmenys labai bijo organizacinės autokritikos. Šitokie mano, kad organizacinė autokritika temdo jų asmeninę garbę. Tačiau šitaip galvoja tokie organizaciniai vadai, kurie iš tikrųjų

ne organizacijos garbės ir gerovės siekia, o savo asmeninės naudos. Šitokie vadai tariausi esą neklaidingi... Betgi, kai vadas jau pradeda save neklaidingai laikyti, tada kaip tik daugiausia jis pridaro klaidų...

Jei vadai, vadovai, įvairūs pareigūnai ir vadinamieji eiliniai nariai tinkamai naudojami organizacinei autokritikai, organizacinis gyvenimas yra žymiai gyvesnis ir našesnis.

Kiekviena organizacija yra gyvas ir sudėtingas organizmas. Dėl to ir organizacinių negalavimų, net susirgimų joje pasitaiko. Organizacinė autokritika čia yra labai tinkamas vaistas.

Pagaliau kiekviena organizacija turi pati save daugiau ir labiau kritikuoti — visais atžvilgiais pati save vertinti, jei ji nori, kad kiti ją mažiau kritikuotų ir teigiamai vertintų.

Dalia Prikockytė

K N Y G A

KADA už lango krinta baltos, šaltos snaigės,
Kai pūga siaučia ir dejuoja vėlės kamine,
Ji padeda užmiršti vienumą
Ir ilgesį žiemos ilgųjų vakarų nuvaiko.
Kada draugai užmiršta,
Rodos, šnabžda ji:
Skaityk — aš daug žinau;
Aš nerimą į langus besibeląžiantį nuvysiu;
Ir tau ištikima aš paliksiu.

Kai pūga siaučia ir dejuoja vėlės kamine,
Ji padeda užmiršti vienumą.

BALTI PEISAŽAI ŠAUKIA Į TOLĮ

Ž I E M O S V A K A R A S

TAI buvo vakaras žiemos,
Ir gėlės lange, šalčio nutapytos
Tarytum sakė, kad kažkur dar vasara.
Ir rodės —
Dar negreit bus rytas.

O vėjas žarstė pelenus seniai išblėsusios ugnies,
Ir baltu patalu šakas apklojo,
Ir nešė skundą tylų apleistų namų —
Ir niekas, niekas jo nesubarė
Ir židininį neįkvėpė ugnies.

Tik šaltis piešė pasakiškus peisažus ant lango —
Tik tie žiedai bylojo,
Kad kažkur dar vasara...

S A P N A S

EINU, einu taku gėlėtu
Ir čiulba paukščiai,
Kvepiančios alyvos šnabžda,
O kelias — ilgas, nesibaigiantis.

Ant mano rankos nutupia plaštakė,
Marga, švelni, sparnų šilkinių. —
Džiaugsmas neilgas man —
Lengvai pakyla, skrenda saulėn, į dangaus
mėlynę,
Ištirpsta spinduliuos.
Aš noriu vytis ją, atgal prišaukti,
Bet lūpos praviros, o šauksmas lieka širdyje...

Ir pabundu.
Aplink šviesu.
O laimė juk trapi, lyg sapnas...

T Y L I N A K T I S

NAKTIS tyli,
Paskendusi žiemos peisaže.
Kažko ilgu, kažko lyg lauki,
Kažkur į tolį akį traukia.
Meni kažką taip tolimą ir gražų —
Prabėgusių dienų peisažą...

Norėtumei lyg šydą perplėšti tą tylą,
Norėtum verkt, dainuot,
Kažkam tą baltąjį peisažą dovanot,
Kalbėti, šaukti...
Negali:
Naktis tokia šventa, tokia tyli...

Ž I E M U Ž Ė

BALTAS kelias. Baltos pušys,
Jos baltoj naktį vilingai ošia.
Baltos snaigės erdvėse didžioje
Tyliai šnara sutartinę šviesą...

Baltas ežeras. Ir baltas kaimas
Spindinčių žvaigždynų sukury paskendęs.
Skraido, supasi, šnabžda tau laimę —
Snaigės seka tau baltą legendą.

Tyliai šnara. Pakyla, vėl krinta.
Baltą naktį baltai padabina:
Tau pasekti atėjo legendą,
Tau pradžiuginti liūdną krūtinę...

DANGUS tyras ir tolimas. Galėjai girdėt kažkur lėktuvo ūžesi, bet akimis surasti jį sunku. Toks platus ir didelis dangus. O smilgų varpos — kaip pušų viršūnės. Linguoja aukštai mėlynon erdvėn pasistiebę, tartum mojuodamos kažkam 'sudiev'. Turbūt, vėjas jas taip išsiūbavo.

Žemės vėsuma glosto pečius. Gera tain. Galėtum, rodos, ištisas valandas šitaip ilsėtis — platu ir žvadra akyse. Ir ramu.

Nutilo ūžesys. O smilgos, rodos, niekad nenustos lingavę.

"Tu myli mane?"

*

O VIEŠPATIE! Kodėl jis taip dabar manes paklausė? Kodėl? Kodėl dabar? Jis visai nežiūri į mane — kažkur aukštyn, lyg manęs visai čia nebūtų. Gal juokiasi jis? Ne. Aš pažįstu jį, aš žinau, kada jis rimtas. Jis nervuojasi, aš matau, kad jis nervuojasi. Kramto smilgą, ir akis truputį primerkęs, lyg kažką danguj matytų. Ten nieko nėra, jis nieko nemato — jis nervuojasi.

Aš neturiu taip į jį žiūrėti. Kas bus, jei jis pažvelgs? Aš turiu sėdėt ramiai, lyg nieko nebūtų nutikę. Aš turiu visai nejudėt — jis pamatytų, kad mano rankos dreba. Tegu laukia, tegu spėlioja — aš turiu nusiramint. Tegu mato, jog jis manęs nė kiek nenustebino. Praeis kelios minutės, aš atrodysiu šalta ir nenustebinta. Tada aš sukosėsiu, ne, geriau pradėsiu niūniuot, ir tegu jis žiūri į mane tada, tegu mato, kad man visai nesvarbu, tegu laukia ir spėlioja, kodėl aš tyliu.

Tegu mato. Aš žiūrėsiu tolyn, į kalnelį tą, ir atrodysiu užsisvajojusi. Jis man sakė vieną kartą, kad aš graži, kai užsisvajojusi. Graži? O Dieve, tas vėjas, turbūt, mane visą sušiaušė. Bet aš negaliu dabar taisyti, jokių būdu. Man turi būti visai nesvarbu.

Bet ką aš jam atsakysiu? Dieve, ką? Kodėl jis manęs paklausė, ar aš jį myliu? Kodėl jis nepasakė, kad jis mane myli, labai, labai myli? Tada mes galėtume dar čia pabūti, ir nieko daugiau nesakyt, ir grįžtų draugai iš paupio, mes visi parvažiuotume namo, aš jam pasakyčiau "labanakt", žiūrėdama tiesiai į akis, ir jis suprastų.

Pasakyti "taip"? Bet koks jis keistas — juk aš mergaitė, aš negaliu. Kas bus, jei jis po to paliks toks tylus, kaip dabar, arba pradės juokaut? Jis visuomet juokauja, ir kaip aš galiu žinot, ką tada savo gražiais žodžiais jis nori pasakyt? Dieve, kodėl jis nesupranta, kad man labai, labai skaudu, kai jis taip žaidžia mano širdim? Gal jam taip lengviau? Aną vakarą, kai Raimundas mane išvedė šokti, jis apkabino mane ir pasakė "šita mergaitė mano, negausi". Koks jis mielas!

Aš pasakysiu jam "taip", žinoma, juk aš jį myliu tikrai, ir jis paims mano ranką, aš jam leisiu ją laikyti, ir jis bučiuos mano pirštus, ir tada aš pašėksiu ir pakelsiu jį, ir mes bėgsim per smilgas į paupį, pas draugus, mes parvažiuosim namo, ir jis dar galės pabūti su manim ant laiptų. Aš jam... Taip, aš jam leisiu pabučiuot mane "labanakt"!

Bet — ar jis paims mano ranką? Gal jis nieko, nieko nedarys, ir liks toks tylus, kaip dabar?

Viešpatie, jau grįžta draugai, aš turiu jam ką nors pasakyti, aš turiu, turiu!

VISAI gerai. Privedžiau reikalą prie temos visiškai vykusiai. Dabar ji sėdi, sukręsta ir susijaudinusi, turbūt, o man nieko daugiau nereikia sakyti. Visai natūralu — guli, žiūriu į dangų ir laukiu atsakymo. Jei būčiau sakęs „myliu tave“, tai tikrai atmosfera būtų kitokia. Jaudinčiaus, turbūt, balsas drebėtų. O žinau — jai patinka, kad aš visuomet išlaikau lygsvarą ir nesinervuoju. Gerai.

Kam aš tą smilgą kramtau, tai man neaišku. Ar neatrodys jai, kad aš jau per daug nesuinteresuotas, ir apie meilę kalbu, kaip apie orą? Gal reiktų pažūrėti į ją ir žvilgsniams susitikus, ji būtų priversta ką nors pasakyti?

Graži jina. Žvelgia kažkur toli, svajonėse paskendus. O aš norėčiau paskęsti jos plaukuose. Vėjas draiko juos, gražu. Jei atsakys ji „taip“, aš pastatysiu sąlygą — aš jai niekad neleisiu kirpt plaukų. Niekad? Juokas. Kartais reikia.

Aš jos nesuprantu. Ji niekad dar man nežiūrėjo tiesiai į akis. Gal dėlto aš ją myliu? Tūkstantis ir viena paslaptis. Neprieinama, nepaliečiama, o gili. Aš ją turiu nuimt nuo pjedestalo, ir pažinti. Juk negaliu marmuro statulai sakyti — „myliu“. Nubyrės žodžiai, kaip lietaus lašai nuo marmuro. Bet aš taip pat esu visiškai nelinkęs grožėtis amžinai iš tolo. Čia ne muziejus, mergaitė mano, o gyvenimas.

O gal aš jai visai neįdomus? Gal jai esu svarbus tik tiek, kiek statulai yra svarbu turėti žiūrovą, kuris žavisi ir kartoja, kad viskas dailiai padaryta? Ir jaučiasi patenkinta, nes juk aš jai kasdien randu progos priminti, kad ji graži. Aną vakarą sakiau jai, kad jos lūpos kaip serbentai. Iš tikrųjų taip maždaug ir yra. Gal dar gražiau. Ir ji šypsojosi, patiko. Paskiau sakiau dar, kad serbentų nesu ragavęs nuo tada, kai Lietuvoj savo sodą palikom, ir būtų puiku kur nors vieną kekę nurašyt. Tada nesišypsojo. Nesupranta humoro. Minusas. O gal suprato — gal jai nei šilta, nei šalta. Bet man kažkaip norėjusi galvoti, kad šilta. Bijojo gal. Man vis dėlto rodosi, kad po tuo paslaptingu susimastymu ir tuo muziejišku orumu — ugnis. Jina kam nors gali būti — o gal yra?! — kitokia. Šilta, paprasta, atvira. Aš norėčiau, kad ji tokia būtų man. Man ir niekam kitam.

Atrodo, kad aš šį kartą ją pagavau. Ji negalės, kaip visuomet, mandagiai nusišypsoti ir pro šalį žiūrėdama pasakyti — „tu toks keistas“. Aš visai nekeistas — milijonai žmonių klausia ir sužino. Kitiems nereikia klausyti — akyse matyti. O tu, mergaitė mano, jas slepi.

ALDONA BAUŽINSKAITĖ

UŽMIRŠTAI MEILEI

Kai sakiau sudie Tau tąsyk

Akimis rasotom,

Ir širdis ir lūpos sakė:

Nepalik dar tuokart.

Išėjai už meilę meilės

Nepalikęs tąsyk.

Tilo dainos, tilo eilės,

Ilgesingos sesės.

Antrą kart sudie ištarsiu

Mano meilei šiandakt —

Vienišos dainelės garsas

Neilgai skardena.

Mes pirmą kart vieni. Vieni? Ironija. Štai ateina visa kompanija, ir vėl bus vien šnekos apie serbentus ir agrastus, ir mandagūs atsakymai. Nejaugi ji man taip nieko ir nepasakys? Akimis, jei ne lūpom?

*

Nuo stulpo krinta šviesa ant laiptų. Ir mėnuo, kaip lempa, tarp telefono vielų pakibęs.

“Kodėl tu manęs šiandien taip paklausei?”

“Aš norėjau žinot.”

“Tu žinai.”

Vasaros dangus buvo virtęs juodu šydu, su tūkstančiais skaisčių žvaigždžių. O dieną, rodės, nė vienos jų ten nebuvo.

Linoleumo raižiniai dail. Ados Korsakaitės

Nuotr. V. Valaičio

MĖGSTU klajoti vandenyno pakraščiais ir klausytis ramaus bangų ošimo. Mano šešėlis kartais palydi mane. Kažkoks ilgesys nukreipia žvilgsnį į tolimus horizontus. Juk ten, anapus, tos pačios bangos į krantą ridena gintaro gabalėlius... Ir nejučia nurieda mano skruostu ašara, bet ją greit nudžiovina šaltas rytų vėjas.

KELIONĖ

Žinau, kad tu vėl man nieko neatsakysi, bet aš taip pamėgau tau rašyti, kad, rodos, daug ką prarasčiau, jei nepasidalinčiau su tavimi, kas atsitiko man šią vasarą.

Buvo toks puikus ankstyvas rytas, kai automobilis bėgo keliu, palikdamas miestą. Žiūrėjau pro langą. Širdyje kažkaip lyg liūdna, lyg šaltoka. Pro mano akis slinko daugybė gražių vaizdų: žali miškai, ežerai tyro, lyg veidrodis, vandens. Gražūs puošnūs vasarnamiai, paplūdimiai su linksmu besimaudančių ar bežaidžiančių juoku. Bet viskas prabėgo pro šalį taip greitai, kaip mūsų dienos.

Sustojome poilsui prie gražios bažnyčios. Jos vidus man pasirodė niūrus, o šventieji taip piktai žiūrėjo į mane, kad aš užsimerkiau. Tik staiga iš už vienos kolonos iššoko jis, — toks gražus, toks lengvas ir toks išdykęs, kad tuoj atidare bažnyčios langą ir įleido jaunutį vėjukštį, o paskui abu susikibę šokinėjo po bažnyčią, judino žvakes, lingavo altoriaus gėlių žiedus, barškino į langus. Saulės spinduliai šoko su jais kartu, o palangėj sutūpę žvirbliai kvatojo. Rodos, visa bažnyčia ėmė šypsotis. O aš, bežiūrėdama į jo išdykavimus, nebesusilaikiau ir pradėjau balsiai juoktis. Tada jis greit prišoko prie manęs ir sušnabždėjo: „Mano vardas Džiaugsmas, būk man draugė ir visuomet mums bus linksma.“ Išskubėjau iš bažnyčios, bet jis vis tiek ėjo su manimi. Ir visą kelionę jis darė įvairiausias išdaigas, kad aš net pavargau besijuokdama.

Jis išokdavo į automobilio ratus, ir taip juos juokingai sukldavo, arba patempdavo rimtai vairuojančio tėtės lūpas, kad jau tikrai juokinga atrodydavo, o man ilsintis jis prišokęs taip kutendavo, kad aš neišlaikydavau nesijuokusi. Ir taip visą kelionę. Manęs kiti pra-

dėjo klausti, kas pasidarė, kad aš taip juokiuosi? Aš neišdaviau paslapties, nepasakiau savo geriausio draugo vardo. O jis man ir bėdos buvo padaręs.

Atlydėjo mane iki mano namų, ir kai prasidėjo pamokos, jis ėjo į mokyklą kartu su manim. Ir tu manai, kad jis išsigando seselių? Ne, jis ir čia išdykavo. Kai seselė rimtai aiškino, jis prišokęs ir ėmė tampti jos rūbus, išdarinėjo visokias minas. Man taip buvo linksma, kad aš negirdėjau pamokos, o sekiau jį ir juokiau. Staiga išgirdau rūstų balsą, „Audrone, tu miegi?“ Išsigandau ir ėmiau jį barti: „Liaukis, čia negalima išdykauti, čia reikia rimties.“ Bet kur tau — jis dar daugiau išdykavo. Aš vėl bariausi ir vėl juokiau. Laimė — tos pamokos nesitęsė amžinai. Pamoka baigėsi, bet mano draugo šposai, ne.

O vis tiek aš tau pasisakysiu atvirai — aš labai myliu tą kelionę sutiktą draugą, kurio vardas toks gražus — Džiaugsmas. Ir kai jis išdykusiai pasislepia nuo manęs, man dienos būna ilgos ir nuobodžios. Tada aš jo ir vėl jieškau, kartodama jo vardą — Džiaugsme, Džiaugsme.

AUGUTIS SUŽIEDĖLIS

K O V A

Pamažu leidosi saulė.
Tykiai lingavo berželiai.
Dar tykiau verkė motulė,
Ir tyliai šlamėjo lapeliai.

Verkė graudžiom ašarėlėm,
Išleisdama sūnelius,
Labai narsius bernelius,
Kovot pasiryžusius.

Baisi ten ištiko kova,
Ir krito jaunieji berneliai.
Lakstė po lauką be raitužėlio
Ištikimi jų žirgeliai.

Artinas vėl vakarėlis.
Saulė į žemę vis neria.
Nėra jau sūnelių —
Motulei širdelę taip gelia.

SPORTINĖS VEIKLOS APMĀSTYMAI

Stabtelējē ties lietuviškuoju sportiniu gyvenimu, pažiūrēkime, kaip mūsiej sportininkai veikia ir kokias pasekmes jie yra pasiekę per paskutinius keletą metų Š. Amerikoje. Atkreipkime dėmesį į tris būdingus reiškinius:

- a) Sporto organizacijos vidaus struktūrą ir administracinį veikimą;
- b) Sporto organizacijos vietą kitų jaunimo samبurių tarpe;
- c) Sporto organizacijos santykius su lietuviškąja visuomene.

Šiandien sportinė veikla daugiausia remiasi viena arba dviem didesnėmis metinėmis žaidynėmis bei atskirų klubų dalyvavimu vietiniame sporto gyvenime. Vietos ir laiko aplinkybių padiktuotos sąlygos nulemia, kad atskirų vietovių sportinis gyvenimas reiškiasi aktyviau, tuo tarpu bendrosios žaidynės dažnai nesulaukia didelio pačių sportininkų entuziazmo, kuris lietuviškajam jaunimui būtų labai naudingas.

FASKo vadovybė

Dabartinei sporto veiklai vadovauja Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas, sutrumpintai FASK. Jo veikimui šiuo metu būdingas yra nepastovumas ir nepajėgumas. Baigiantis jo dviejų metų kadencijai, FASKas neišpildė savo užsibrėžtųjų tikslų. Visiems sporto klubams, kurių šiuo metu priskaičiuojama 16, pasisakius už naujos vadovybės rinkimus korespondenciniu būdu, yra vilties, kad bus sudaryta veiklesnė vadovybė. Buvusiąją sudarė penki asmenys iš trijų skirtingų vietovių. Jau vien šis faktas rodo, kad vadovybė negalėjo būti efektinga ir lanksti.

Sporto apygardos

FASKo žinioje buvo sudarytos trys sporto apygardos: **Kanados apygarda**, kuriai priklauso Hamiltono, Toronto, Montrealio, Londono, Niagara Falls liet. sporto klubai; **Rytų apygarda** su Bostono, New Yorko, Philadelphia, Waterburio miestų ir apylinkių klubais; **Vid. vakarų apygarda** su Chicagos, Detroito, Omahos, Clevelando ir Rochesterio sportiniais vienetais. Skaičius gražus, tačiau apgaulingas, nes iki šiol buvusiose penkiose sporto žaidynėse dalyvavo tik mažas jų skaičius. Tokias sporto šventes turėjome Toronte, Clevelande, Chicagoje, vėl Toronte ir New Yorke. Visur aktyviausiai dalyvaudavo vid. vakarų ir Kanados apygardų sportininkai. New Yorko apylinkės sporto vienetai stipriau pasireiškė tik paskutinėje šventėje, jų pačių namuose. Montrealio sportininkai dėl nuotolio dar nėra buvę JAV. Ir Omaha tedalyvavo tik Chicagos žaidynėse.

Šiomet sporto šventė, kaip ir pereitais metais, bus dviejose vietose. (Pirmoji dalis — kamuolio žaidynės: krepšinis, tinklinis ir stalo tenisas — bus balandžio 21–22 Chicagoje.). Žaidynėse dažniausiai dalyvaudavo apie 200 sportininkų, daugiausia vyrų. Moterys po pirmosios šventės, įvykusios 1951 m. Toronte, gana smarkiai sulėpėjo.

Sporto klubai

Visi sporto klubai dalyvauja vietinėse sporto pirmenybėse. Kai kur paskiri sportininkai aktyviai reiškiasi ir svetimtaucių klubuose. Veikliausiu sporto vie-

netu tektų laikyti Clevelando žaibą, puikiai užsirekomendavusį net ir amerikiečių tarpe. Tai jų lengvatletų nuopelnas.

FASKo žinioj esantieji klubai tvarkosi įvairiai. Klubų valdybose dažniausiai yra vadinamieji "sporto alkoholikai", kurie dar, lyg gyvasis sidabras, juda ir tempia visą sportinį vežimą. Ta proga norėtusi priminti, kad sportinė veikla iki šiol neturi oficialaus organizacijos vardo: nėra įregistruota nė vienoje valstybėje, kaip Lietuvių Sporto Organizacija.

Sportininkai ir kt. jaunimo organizacijos

Mūsų sportininkų veikla negali lygintis nė su viena liet. jaunimo organizacija. Daugelis sportininkų su pavydu žvelgia į kitas org-jas ir viliasi, kad naujoji vadovybė sugebės tą padėti pagerinti. Galima tvirtinti, kad sportininkų šeima savo skaičiumi turėjo pralenkti visas kitas organizacijas ir galėjo turėti bent tiek narių, kiek jų turi Liet. Stud. Sąjunga. Kad šitaip nėra, tenka kaltinti ne vien tik buvusiąją vadovybę ar pačius sportininkus, bet ir lietuviškąją bendruomenę.

Bendruomenė ir sportas

Mūsų didysis pedagogas ir filosofas prof. St. Šalkauskis teisingai yra pastebėjęs, kad neturi būti apleistas nei dvasinis, nei fizinis jaunimo auklėjimas. Žmogaus fizinė prigimtis, anot profesoriaus, žiauriai keršija žmogui, jeigu ją norima suniekinti. Ir kitų tautų pedagogai tatau pripažįsta. Visur akcentuojama, kad sportas yra vienas svarbiausių auklėjimo veiksmų. Iki nusibodimo yra kartota, jog tos tautos, kuriose sportinė veikla yra išvystyta ir teisingai suprasta, šiandien yra pirmaujančių kultūrinių tautų tarpe. Prisiminkime tik Suomiją, Švediją, Vokietiją, Daniją, Olandiją ir kt. (čia nemaišykime tik komunistinių kraštų, kur sportas yra pavergtas savo idėjos populiarinimui).

Tuo tarpu pas mus dabar sportinė veikla labai dažnai net nepripažįstama vienu iš kultūrinių pasireiškimų. Argi negraudu darosi, kai į neseniai sudarytą JAV Liet. Bendr. Kultūros Tarybą nebuvo įsileistas sportininkų atstovas.

O sportas galėtų ir turėtų būti viena iš geriausių ir prieinamiausių priemonių mūsų tautinės sąmonės ir charakterio išlaikyme jaunimo tarpe. Tačiau ši priemonė tol nebus pajėgi, kol mes patys ją savomis rankomis slopinsime.

Tėviškė yra gyva papročiuos ir šventėse, valgy ir gėrime, jų paruošime ir vartojime. Tėviškė skamba tarmės žodžio atspalvyje, ji glūdi statybos, įrankių ir žaislų formose, dainoj ir šoky.

M. H. Boehm

Kol tautos siela, kaip įcentrinė renkamoji galia, yra gyva, paskiri jos nariai, kad ir būdami fiziškai didelių nuotolių skiriami, tebesijaučia priklausą tai bešaknei bendruomenei, yra galimas tautos išlikimas.

Dr. Pr. Gaidamavičius

KAZIMIERINIS SĄJŪDIS

ZENONAS IVINSKIS, savo knygoje "šventas Kazimieras" nušluostęs nuo Lietuvos Karalaičio veido archyvų ir bibliotekų dulkes, pa- baigoje išveda jį dabarties švieson, smulkiai aprašo kazimierinio sąjūdžio augimą Lietuvoje antroje didžiojo karo metu, tremtyje, Amerikos lietu- viuose, ir po to užsklendžia 222 puslapių studiją...

Knygą užvertus ir pagalvoji, kad organizuotas lietuviškasis jaunimas, ateitininkai, vyčiai, skautai yra pašaukti plėtoti, stiprinti ir ugdyti kazimie- rinį sąjūdį, taip gražiai prasiveržusį Tėvynėje karų ir okupacijų dienose.

Iš amžių glūdumos atvesti šventąjį Karalaitį mūsų tarpan, pažinti jo gyvenimą, šventojo asmenybės bruožus sulieti su savo gyvenimu, įieškoti kazimierinėm temom kelio literatūroje, tapyboje, muzikoje, savo organiza- cinę veiklą persunkti skaisčiu, idealiu kazimieriniu gyvenimu — šit pagrin- diniai sąjūdžio siekimai. svarstyti kovo 4. kai minime ypatingojo Lietuvos jaunimo globėjo šv. Kazimiero šventę ir įsiklausome mūsų tautos istorinio likimo balsą: "šventojo Kazimiero karstas laukia išvaduojamas kartu su visa lietuvių tauta" (Zenonas Ivinskis, šventas Kazimieras, psl. 8).

GIEDRININKĖS ATNEŠĖ GIEDROS

Spaudoje sumirgėjo tik trumpos ir kuklios eilutės, kad mūsų sesės Giedrininkės Chicagoje Kalėdų švenčių metu aplankė lietuvių senelių na- mus, parūpino jiems dovanėlių, pakalbino, pagudė... Giedrininkės atnešė giedros seneliams, belaukiantiems gyvenimo vakaro!

Ar šis Giedrininkių darbas nekviečia sendraugiu, studentų ir moks- leivių pasižvalgyti po savas lietuviškas kolonijas, pajieškoti jose žmonių, kurie laukia panašios giedros, meilaus žodžio, atjautimo? Ar mūsų kas- met renkami socialiniu reikalų vedėjai negalėtų bent kartą metuose išlipti iš "popierinių pareigų" ir parodyti gyvą, artimą mylinčią ir atjaučiančią širdį?

Mes dažnai lekiame padangių keliais, o nematome, kad kaimynys- tėje senutė miršta be lašelio vandens, našlitis kiaurais batais pluršia mo- kyklon, ligotas šeimos maitintojas nebeturi cento už batą sumokėti... Ci- tuojame ir nagrinėjame garsiąsias Leono XIII socialines enciklikas, klimps- tame socialinių problemų ir sistemų svarstymuose, o čia reikia tik keliem susitikti, pasitarti, sumesti po mažą aukelę ir atnešti artimui giedros.

Krikščioniškosios meilės darbams kviečia Gavėnia, kuri nuoširdesne malda, pasninku, labdaringu darbu skaidrina širdis ir paruošia Prisikėlimo šventėms.

ŠATRIJIEČIAI SVERIA KNYGAS

Toje pačioje Chicagoje pas Tėvus Jėzuitus susirenka šatrijos kor- poracijos nariai, svečiai ir bičiuliai. Margose ir įdomiose susirinkimų pro- gramose vis esti naujai išėjusios lietuviškos knygos "pasvėrimas".

Pasirengęs recenzentas įvertina pasirinktą knygą, aptaria ją lite- ratūriniu požiūriu, išryškina knygos gerasias ir blogasias ypatybes, tinka- mumą jaunimui, pakedena kalbos taisyklingumą. Toksai knygos "pasvė- rimas" padeda jaunimui susivokti knygų rinkoje, šiukšles atskiria nuo grū- dų, jaunuosius paskatina skaityti ir domėtis geromis lietuviškomis knygo- mis.

Naujai išėjusių knygų vertinimas labai praverstų visur, kur tik susi- būria moksleiviai, studentai ateitininkai. Juk tokia susirinkimų progra- mos dalis nėra koksai vien šatrijiečių monopolis, o tik gražus paskatini- mas visiems domėtis, branginti ir skinti kelią vertingoms knygoms.

STOVYKLOS BANKELĮ ATIDARIAU VAKAR

Ateis dar daug pavasarių, skambės dar daug gražių dainų, sulauk- sim dar daug kaitrių vasarų, kurios vėl kvies stovyklauti... Pernai mama vieno kito iš mūsų dar neleido stovyklon: "Esi dar mažas, pasiklysi, prap- ulsi"... Bet šiemet tai jau tikrai su visais trauksiu stovyklon, nėra čia ko kitiems nusileisti! Kišenės tuščios? O ne, broleli, vakar aš jau atida- riau stovyklos bankelį. Į jį dedu kiekvieną nuliekamą pinigėlį. Kovo, ba- landžio, gegužės ir birželio mėnesiais vis po mažą pinigėlį įmesiu savo ban- kelin, o vasarą išdidžiai draugams pasakysiu: "Sudiev, draugužiai, aš jau išvažiuoju į stovyklą".

O pats, drauguži, ar jau atidarei stovyklos bankelį?

Dail. A. Valeškos vitražo eskizas šv. Kryžiaus par. vienuolyno koplyčiai Chicagoje.

Mes geidžiame visi ir visados palikti tuomi, kuomi mus Die- vas sutvėrė: ne lenkais, ne ru- sais, ne vokiečiais, bet lietu- viais.

J. Miglovara-Miliauskas

DARBAI ŽMONĖS

IŠ PAX ROMANA VEIKLOS

Korėjos, Hong Kongo ir Filipinų studentų katalikų federacijos, joms pačioms pareiškus norą, priimtos į Pax Romana. Šiuo metu Pax Romana stud. šeima (IMCS) apjungia 80 federacijų.

Pax Romana pasekretoriatai rūpinasi specialiosios profesinės veiklos klausimais. Aktyviausiai reiškiasi socialinis ir meno pasekretoriatai, vokiečių vadovaujami. Vokietijoje, Miunsteryje, leidžiamas biuletenis nagrinėja krikščioniškosios sociologijos klausimus ir duoda daug informacinės medžiagos. Biuletenyje yra rašę dr. A. Maceina, Vyt. Žvirzdys-Vardys ir k. Dažnai čia būna žinių ir iš SAS gyvenimo.

1956 m. tarpfederacinis suvažiavimas numatytas šaukti Europos žemyne. Planuojama tokius suvažiavimus šaukti ir šiaurės Atlanto.

VII katal. gydytojų suvažiavimas šaukiamas šiemet, rugsėjo 10–16, Hague ir Nijmegen miestuose, kuris gvildens temą — “Medicina ir teisė.”

II katal. juristų kongresas šiemet šaukiamas Romoje pagrindiniam klausimui svarstyti — “Baudžiamosios teisės pritaikymas atskiruose atvejuose”. Informacijų reikalais rašyti: Katalikų Juristų Tarptautinis Sekretoriatas, Via della Conciliazione 4d, Roma.

X katalikų intelektualų kongresas šaukiamas Beirute, Lebanone, Velykų švenčių metu. Tema — “Krikščioniškasis žvilgsnis į kultūrą”. Po kongreso organizuojama kelionė į šventąją Žemę. Informacijų reikalu rašyti: General Secretariat of Pax Romana — MIIC, 14, rue St. Michel, Fribourg, Switzerland.

Pax Romana Journal Nr. 9-10 (1955 m.) įžanginiame straipsnyje rašo apie Užgimimo šventės už geležinės uždangos. Straipsnis iškėlė religinę priespaudą bolševikų užgrobtose šalyse ir patiekia gausios literatūros apie persekiojamą Bažnyčią. Apie Lietuvos religinę padėtį minimas šaltinis — E. Turauskas “Le sort des Etats Baltes”.

• **St. Pilka** baigia paruošti Lietuvos Teatro Almanachą, 540 puslapių veikalą su 400 iliustracijų. Almanachas bus suskirstytas į šiuos skyrius: aktualūs teatro klausimai, medžiaga lietuvių teatro istorijai, teatro įvairenybės, in memoriam (nekrologai žymesnių lietuvių teatro žmonių, apžvalgos lietuvių teatro Amerikoje ir Kanadoje nuo 1949 m. iki 1955 m.

• **Baltų Institutas** Vokietijoje vis plečia savo veiklą. Prof. Z. Ivinskis sutiko paruošti platesnę studiją — “Lietuva šešioliktoje šimtmečio”, o A. Maceina — “Lietuviškosios kultūros pobūdis”.

• **Dr. J. Grinius**, gyvenęs Vokietijoje, baigia studiją apie sovietinę literatūrą Lietuvoje.

• **Naujoji pop. Pijaus XII enciklika** “Musicae Sacrae Disciplina” skirta bažnytinės muzikos ir giedojimo reikalams. Čia popiežius pabrėžia muzikos reikšmę tikėjimui sustiprinti, tačiau išpėja nuo profaninio giedojimo ir muzikos, kuri braunasi į bažnyčias. Religinę muziką sukurti tegali gilaus tikėjimo žmogus — sakoma enciklokoje. Popiežius labiausiai vertina gregorijorinį giedojimą, skatina gaivinti tautines liaudies giesmes.

• **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos** reorganizacinis komitetas sudarytas iš vysk. V. Padolskio, prof. Z. Ivinskio, prof. J. Ereto, prof. J. Luimos, S. J. ir kun. Dr. J. Vaišnoros, MIC.

• **Australijoje, Melbourne**, ateitininkai sendraugiai sausio 7–8 d. iškilmingai paminėjo Ateitininkų Federacijos 45 m. sukaktį. Sausio 7 d. Carmelite Hall, Middle Park, Melbourne visuomenei buvo surengtas meno vakaras, o sausio 2 St. John bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, vėliavos šventinimas, po pietų salėje iškilmingas posėdis. Sukakties iškilnių proga išleido lietuvių visuomenei atsisaukimą ir priminė ateitininkų veiklos pradžią, augimą, tremties sąlygas, “kuriose ateitininkai dirba ir kovoja už laisvą ir tikinčią Lietuvą”.

DR. JONAS NORKAITIS

Vokietijoje, Tuebingeno universitete, Jonas Norkaitis apgynė disertaciją “Kulturphilosophie und Kulturpsychologie von Leo Frobenius” ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Disertaciją parašė vadovaujant prof. dr. K. Spranger.

Naujasis daktaras gimė 1928 m. rugsėjo 26 Kaune. Kaune lankė ir gimnaziją, kurią tremties metas teileido baigti Vokietijoje, Plauen. Tuebingeno universitete studijavo filosofiją, psichologiją ir politinius mokslus. 1951 m. išvyko į Strasburgą ir Institut d'Etudes Politiques studijavo politinius ir ekonominius mokslus. Kartu buvo ir Laisvosios Europos Kolegijos narys. 1954 m. sėkmingai baigė studijas Strasburge ir įsigijo diplomą, o 1955 m. lapkričio 24 Tuebingene pasipuošė daktaro laipsniu.

Dr. Jonas Norkaitis, atsidėjęs akademinėms studijoms, neužmiršo nė visuomeninio darbo. Nuo 1943 m. jis priklauso ateitininkams, gi 1947-48 m. buvo tuometinės MAS C. V-bos narys. Gražiai jo veikla reiškėsi ir Vokietijos Lietuvių Studentų S-gos Centro Valdyboje, kur ėjo užsienio reikalų referento pareigas. Uoliai talkino ir Baltų-Vokiečių Draugijoje. Šiuo metu dr. Jonas Norkaitis numatomas į Pax Romana studentų skyriaus Centro V-bą.

Sėkmės ir laimės naujam daktarui ateities darbuose!

• **Šv. Kazimiero Draugija** knygoms ir laikraščiams leisti įkurta Kaune prieš 50 m. Iš jos leidiamų laikraščių ypač svarbų vaidmenį ano metu lietuvių kultūriniame gyvenime suvaidino mokslo ir literatūros žurnalas **Draugija**. Ateitininkams tai svarbu prisiminti, nes to žurnalo priedu pradžioje ėjo ir **Ateitis**. Ilgus metus Šv. Kazimiero Draugijos pirmininku buvo prel. Aleksandras Dambrauskas — Adomas Jakštas. Jam talkino energingi ir veiklūs ano meto kauniškiai kunigai: kan. M. Vaitkus, kan. A. Alekna, kan. Paulius Dogėlis ir kiti.

A. A. MEČIŲ JAMEIKIŲ PRISIMINUS

“Ateityje” tilpo žinutė, kad praėjusių metų rugpjūčio mėn. 10 d. mirė Mečys Jameikis. Jo mirtis yra skaudi šeimai, artimiesiems, profesijos kolegoms ir mums ateitininkams. Mečio Jameikio netekimas yra mums skaudus dėl to, kad jis išrautas iš mūsų tarpo kūrybingiausiam amžiuje, vos užbaigęs 53 metus.

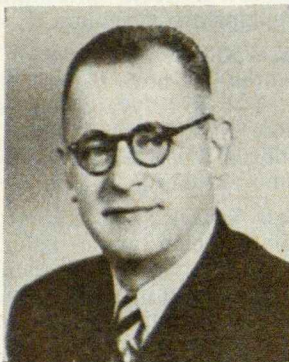
Velionis gimė 1902 m. liepos 15 d. Alsėdžiuose, kur jo tėvelis buvo tuo metu bažnyčios zakristijonu. Pirmojo didžiojo karo metu buvo nublokštas Rusijon — Kubanės srityje, kur baigė 4 gimnazijos klases. Grįžęs Lietuvon, nuo 1920 m. mokėsi Panevėžio gimnazijoje, kurią baigė 1924 m.

Gimnazijoje buvo aktyvus, sugebęs vadovauti ateitininkams. Jis nevengė jokių ateitininkijai išpareigojimų, netgi ir didžiulės Panevėžio moksleivių ateitininkų kuopos pirmininko pareigų. Jis pirmininkavo ir mok. Elisono globojamam gamtininkų būreliui. Velionis nepaprastai mylėjo Lietuvos gamtą, kas jį paskatino ir miškų mokslus pasirinkti.

1924 m. studijavo Kauno universitete, biologijos skyriuje, bet po metų persikėlė į Dotnuvą — Žemės ūkio Akademiją, miškininkystės skyrių. Studijas baigė 1929 m. dipl. miškininko laipsniu. Studijų metu reiškėsi gyvai ir ateitininkiškoje veikloje.

Baigęs studijas, dirbo miškų žinyboje, kur jį lydėjo vyresniųjų pasitikejimas, jaunes-

niųjų pagarba, pavyzdingas pareigų atlikimas ir užtar-nautas avansavimas. Po 13 metų patyrimo buvo patikėta jam departamento direkto-riaus pareigos.

Velionis buvo labai aktyvus profesinėse organizacijose, Miškininkų Sąjungoje nebuvo nė vienos vadovybės, kurioje jis nebūtų ėjęs kokių pareigų. Ir profesinėje spaudoje buvo našus. Retai kuriame leisto žurnalo numerį nebuvo ir Mečio Jameikio straipsnio. Sovietams okupavus Lietuvą, Mečys Jameikis buvo laikomas nepatikimu. Todėl dar pirmomis okupacijos dienomis buvo pažemintas pareigose ir vėliau sekamas.

Vokiečių okupacijos metu velionis atgavo pirmiau turėtas pozicijas. Savo tarnybinę padėtį panaudojo lietuviškų reikalų gynimui. Jo pagalbą patyrė ne vienas miškų žinybos tarnautojas. Nė vieno svarbesnio, vokiečiams nežinant, neoficialaus miškų ūkio reikalais pasitarimo be Mečio Jameikio neįvyko.

1944 m. Mečys Jameikis su šeima pasitraukė į Vokietiją. Čia ir prasidėjo liūdnoji odiseja. Jis, kaip ir kiti benamiai, kėlėsi iš vienos vietos į kitą ir niekur negalėjo pastoviau apsistoti. Tarnavo sargybų kuopose, kad galėtų lengviau išmaitinti šeimą, kuri gyveno Augsburgėje. Tremtyje jis padėjo miškininkams susiorganizuoti, savo spaudą atgaivinti ir planavo Lietuvos miškų ūkio atstatymą.

Jameikių šeima 1949 m. iš-emigravo į JAV. Apsigyveno Albany, N. Y., ir dirbo lietuviškoje bažnyčioje kaip zakristijonas. Vėliau persikėlė į Rockford, Ill., kur ir gyveno iki mirties. Mečys vis sakydavo, kad esame pakeliui į tėvynę, tik turime neprarasti vilties. Jis ir čia rūpinosi miškininkų sąjungos stiprėjimu, leidžiamo žurnalo pagerinimu.

Mečys buvo labai mielo būdo. Retai kada matydavo jį kas blogoje nuotaikoje. Draugijose Mečys Jameikis buvo nepakeičiamas. Turėdamas gražų tenorą, visuomet vadovavo daininkams. Jo mėgiamiausia daina buvo “Tu girele, tu žalioji...”

Mečio Jameikio savo tarpe jau neturime, tačiau jo gražus gyvenimas ir kilnūs darbai liks gyvi. Mes, ateitininkai, turime pasimokyti iš velionio darbštumo, tėvynės meilės, profesinio kruopštumo. Velionis paliko žmoną, dukrą, besimokančią gimnazijoje, ir sūnų, studijuojantį universitete.

A. Škėrys

MOZARTAS GIMĖ PRIEŠ 200 METŲ

Sausio 27 d. sueina 200 metų, kai Salzburgėje, Austrijoje, gimė Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Šitą sukaktį paminėti muzikinis pasaulis jau pradėjo seniai ruoštis: rengiami įvairūs festivaliai, žymieji pasaulio teatrai statys jo operas, koncertuose bus grojama jo kamerinė muzika.

W. Mozartas — vienas labiausiai apdovanotų muzikų. Dar vaikas būdamas, rodė nepaprastus muzikinius gabumus. 6 metų amžiaus jis savo tėvo, taip pat muziko, vadovaujamas, apkeliavo didžiąsias Europos sostines, stebindamas savo talentu ir labiausiai išlepintus klausytojus. Subrendęs, jis buvo kurį laiką Salzburgo arkivyskupo

dvaro kompozitorius, vėliau persikėlė gyventi į Vieną. Jo vaikystė buvo šviesi, nerūpestinga, inteligentų ir mylinčių tėvų globoje, bet vėlesnis gyvenimas buvo labai sunkus. Jam niekad nesisekė gauti geriau apmokamos tarnybos ir jis visą vėlesnį gyvenimą grūmėsi su skurdu, nekartą kėsdamas šaltį ir alkį. Vargais ištikimai su juo dalinosi žmona, su kuria kartais jis šokdavo valsą tik dėlto, kad tai buvo vienintelis būdas nors kiek sušilti seniai nekūrentam kambaryje.

Mozarto muzikinė kūryba pasižymi dideliu rafinuotumu. Kartais jis yra nuoširdžiai linksmas, kartais sąmojingas, bet niekad vul-

garus. Jis pasižymi klasišku santūrumu. Mozarto palikimas labai didelis ir įvairus: fortepiono ir smuiko koncertai, operos, kvartetai, sonatos, simfonijos, bažnytinė muzika. Paskutinis Mozarto kūrinys buvo jo garsusis Requiem. Su jo kūrimu susietas kuone legendinis pasakojimas. Kai Mozartas rašė operą “Užburtąją fleitą”, vieną pavakare į jo butą duris pasibeldė kažin koks nepažįstamas. Nepasisakęs, kas esąs, tyliai ir paslaptinai jis padavė Mozartui žymų honorarą, prašydamas parašyti Requiem. Pasakęs tai, greitai išnyko. Mozartas, tuo metu ypatingai išvargęs dėl nuolatinių rūpesčių, ir sirgdamas, išivaizdavo, kad tai buvęs pasiuntinys iš “anapus”, užsakęs Requiem jam pa-

LAISKAI REDAKCIJAI

SAS BARUOSE

Ats. gen. V. Grigaliūnas-Glovakis, Tunja, Colombia, S.A.: Nepriklausomybės šventėje maloniai sveikinu ateitininkus, iš kurių tarp nevienas paaukojo gyvybę už Lietuvos laisvę. Trokštu, kad 1913—1920 m. kovingumas ir dvasia atneštų mūsų Tėvynei antrąjį stebuklą — prisikėlimą laisvei ir gražiam gyvenimui. Kartu su visa ateitininkija liūdžiu dėl prof. Pr. Dovydaičio mirties, kuris man, 1919 m. beorganizuojančiam kariuomenės būrius, yra daug padėjęs ir jaunuoliuose įkvėpęs drąsos ir entuziazmo kovoti už savo šalies laisvę.

Kun. Feliksas Gureckas, St. Joseph's Church, Manistee, Mich.: Malonu dirbti amerikietiškoje mokykloje, tačiau vis pasigendu Kražių, kur su moksleiviais ateitininkais turėdavome susirinkimus miške 2 val. ryto (mat, tada buvo uždrausta laisvai veikti!)... Nors ir nemoku komplimentų berti, bet Ateitis sudaro maloniausią vaizdą. Sveikinu!

V. Janušonis, Kenosha, Wis.: Gaunu ir skaitau Ateitį. Esu 15 metų ir mokausi High School. Siunčiu Jums mano pirmutinį bandymą lietuviškai — rašinėį: "U. S. istorinis karo laivas 'Constitucija'." ir noriu, kad jį atspausdintumėte. — Mielas bendradarbi, malonu, kad skaitai ir domiesi Ateitimi. O dar džiugiau, kad gražiai ir taisyklingai lietuviškai rašai. Pamėgink ką Ateičiai parašyti iš jaunimo gyvenimo, kaip laikosi ir kiek yra lietuvių jūsų mokykloje, kokios nuotaikos jus visus tenai supa, tai būtų visiems įdomiau ir mieliau skaityti. Laukiame mielai!

Kun. Antanas Bunga, Memmingen, Revalweg 5, Vokietija: Darbas tarp Vokietijoje pasilikusių nėra lengvas. Dievulio malonių esame labai reikalingi. Vien Memmingene, kuriame yra apie 400 lietuvių, turime apie 100 džiovininkų. Vokiečiai net TBC vardu mūsų koloniją ir vadina... Maloniai prisimenu ir sveikinu visus ateitinin-

čiam. Jis griebėsi darbo nepalaidamas galvoti, kad rašas sau. Jis nuolat matė pilkais drabužiais žmogų, reikalaujantį skubiai baigti kūrinį. Mozartas skubėjo. Pasukutinę dieną prieš savo mirtį, pasiėmęs rankraštį, jis bandė giedoti savo Requiem melodijas ir, jau sąmonės nustojęs, vis tarpais kar-tojo kai kurias Requiem dalis.

Jis mirė turėdamas vos 35 me-tus. Vėliau paaiškėjo, kad nepa-žįstamasis buvo vieno turtingo ku-nigaikščio tarnas, siustas savo po-no pas kompozitorių užsakyti Re-quiem. E. S.

Tėv. Jonas Kidykas, S. J., SAS dvasios vadas, ideologinio pasiruošimo kursuose Kennebunkport, Me. religinių konferencijų metu gvilde-no ciklą — "Kristaus Bažnyčia", išryškino ateitininkų šūkio "Visa atnaujinti Kristuje" prasmę ir vie-tą religiniame gyvenime.

Vacl. Kleiza, SAS pirm., ir **Vyt. Vygantas,** V-bos narys, vasario mėn. 4—5 d. dalyvavo LSS studijų dienoje New Yorke, kurios praėjo sklandžiai ir iškėlė akademinio gy-venimo aktualijų.

Algis Vedeckas, užsienio skyriaus vedėjas, išleido anglų kalba SAS informacinį biuletinį, kuriame pa-tiektas straipsnis ideologiniais klausimais ir surinkta daug kroni-kos iš organizacinės veiklos.

Jonas Šoliūnas, "Iš ateitininkų gyvenimo" skyriaus Drauge redak-cijos narys, aktualiais straipsniais remias sporto skyrių "Ateityje" pradėjo studijas Urbana universi-tete, Ill.

Šv. Kazimiero šventė kovo 4 d., jo garbei skirtieji minėjimai, susi-rinkimai ar akademijos nevienu paskaitininkui atneš rūpesčių — kur rasti naujos, įdomios medžiagos apie šventąjį Lietuvos Karalaitį? Gražų patarnavimą visiems pa-skaitininkams ir kalbėtojams pa-darė prof. dr. Zenonas Ivinskis, įduodamas į rankas savo studiją "ŠVENTAS KAZIMIERAS", turin-

kus. Jeigu kas mus atsimins ir pa-rems, būsimė labai dėkingi. Mes visi meldžiamės už tuos, kurie pa-deda artimo meilės žvakutę už-degti tremtinio kambarėlyje.

Dr. Jonas Karvelis, Chicago, Ill.: Aš nepaprastai džiaugiuos "Ateiti-mi" ir kiekvieną mėnesį laikiu jos kaip mielo svečio. Gyvuokite ir vis stiprėkite!

V. Prižgintas, Los Angeles, Calif.: Reikia "Ateityje" įvesti lituanisti-kos dalykų. Gražinti Gimtosios kalbos kertelę ir per ją perleisti prof. K. Būgos studijas — dar-bus, prof. J. Jablonskio raštus, "Gimtosios Kalbos" straipsnius ir duoti kuo daugiau žodyninių aiš-kinimų. Prof. Fraenkis išleido lietuvių kalbos etimologinį žody-ną, vieną sąsiuvinį. Kaip būtų gera tą žodyną perleisti per Ateitį. Pakvieskite prof. P. Skardžių Duokit vietos ir tautosakai. Prof. J. Balys mieliai jums duos straips-nių. Duokit istorinių ir literatū-rinių studijų...

Audrys Šidlauskas, Springfield, Ill.: Mes visi pageldaujame, kad "Ateityje" daugiau būtų pasiskai-tymų lengvesnio turinio...

čią 222 psl. ir gausybę iliustracijų. Kiekvienas stud. at-kas turėtų ją įsigyti ir išstudijuoti. Knygą gali-ma gauti pas vietos spaudos platin-tojus arba pas leidėjus: Tėvai Pranciškonai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Kaina 3 dol.

Akademines jaunuomenės ir aukštųjų studijų globėjas šv. To-mas Akvinietis kasmet prisimenamas kovo 7 d. Toji šventė papras-tai jungiama ir su Pax Romana diena, siekiančia pagarsinti Pax Romana veiklą, uždavinius, aktu-aliausias akademinio gyvenimo idė-jas.

Biografinių davinių ir suglaustą šv. Tomo Akviniečio veiklą apžval-gą galima rasti straipsnyje: **Dalia Škudzinskaitė, Doctor Angelicus ATEITIS**, nr. 4 (1955) 81-82 psl.

"Ateities" 45 metų sukakties pro-ga stud. at-kų susirinkimuose dera apžvelgti ateitininkiškosios spau-dos istorija, didieji jos kūrėjai ir darbininkai, Lietuvoje at-kų leis-tieji laikraščiai. Trumpų istorinių žinių tais klausimais galima rasti Lietuvių Enciklopedijoje, straips-niuose: **Ateitininkai, Ateitis, Dam-brauskas Aleksandras, Dovydaitis Pranas**. Apie ideologinius katali-kiškosios spaudos principus žiūrėk: **Prof. St. Šalkauskis, Ateitininkų Ideologija**, 175—194 psl.

Sveikiname ir sėkmės linkime ko-legėms ir kolegoms, pradėjusiems antrąjį studijų semestrą. Neverta nusiminti nė tiems, kuriems vieną kitą pirmojo semestro egzaminą teks pakartoti antrą kartą — pa-kartojimas yra geriausia visų stu-dijų motina...

ATSKLEISTA KNYGA

DVI LITERATŪROS PREMIJOS

Naujuosius metus lietuviškasis literatūros pasaulis pradėjo dviem premijom — „Draugo“ romano ir „Darbininko“ dramos premijom.

Romano premija šiais metais buvo paskirta jaunai rasytojai **Birutei Pūkelevičiūtei už romaną „Aštuoni lapai“**.

Laureatė yra gimusi Kaune, kur lankė šv. Kazimiero seserų gimnaziją ir ją baigė 1941 m. Pradėjo rašyti dar gimnaziste būdama, o savo rašinius spausdino tada St. Zobarsko redaguojamam „Žiburėly“. Studijavo muziką Kauno konservatorijoje, lankė dramos studiją, o vėliau tapo Kauno Jaunimo teatro aktore. Baigusi gimnaziją, Vytauto Didžiojo Universitete studijavo žurnalistiką. Tremtyje vaidino lietuvių teatruose ir rašė noveles, eilėraščius, kurių rinkinys „Metūgės“ pasirodė prieš keletą metų.

Premijuotąjį veikalą autorė kūrė apie 2 metus. Jury komisija romaną pristatė sekančiai: veikalas turi stiprią intriją, sakiniai pergalvoti ir išdailinti, papuošti poetinėmis priemonėmis. Romane giliai įsijausta į jaunos mergaitės psichologiją, daug šiltos meilės Lietuvai, ryškus pavaizdavimas siaubingo siautėjimo atėjūnų iš rytų, atmetusių tradicinį humanizmą. Pačios autorės žodžiais, ji norėjusi šiame veikale „parodyti, jog lemtingoj lūžio valandoj plyšta vidutiniškumo kiautas, pabunda žmogus ir apsisprendžia už pilnutinį gyvenimą. Apsisprendžia sąmoningai, priimdamas savo egzistavimą žemėje ne kaip aklą neišvengiamybę, bet kaip užduotį, o drauge ir

didelę dovaną, kurią verta branginti ir už kurią verta kovoti.

„Darbininkas“ šiais metais skyrė premiją už geriausią dramos veikalą. Premija buvo skirta atžymėti „Darbininko“ 40 metų sukaktį, o dramos žanras pasirinktas todėl, kad jis šiuo metu labiausiai užmirštas. Šį konkursą laimėjo **Antanas Škėma už veikalą „Žvakidė“**. Konkurse iš viso dalyvavo 22 autoriai, o jų sukurti kūriniai yra didelis įnašas į lietuviškos dramos veikalų sritį.

Antanas Škėma savo raštais pasirodė tik pastaraisiais metais, prieš tai jis daugiau savo laiko ir dėmesio skyrė scenai — kaip režisiorius ir aktorius. Šitoj srityj jis dirbo Kaune, Vilniuj, o vėliau Vokietijos tremty. Jis yra parašęs visą eilę vaidinimų ir montažų radijui, du novelių rinkinius, dramatinę legendą „Živilė“, pjesę „Vieną vakarą“. Prieš ketverius metus Clevelando Liet. Kultūros Klubas jam skyrė premiją už dramą „Pabudimas“.

„Žvakidė“ vaizduoja Kaino ir Abello problemą, veiksmai tačiau vyksta Lietuvoj bolševikmečiu. Veiksmai daugiau išvidinis — vyksta veikėjų sielose. Drama išbaigta. Turi gerą užuomazgą, kuri įdomiai kyla, kol pasiekia kulminacinį punktą, veikalas baigiasi giedriai, nepalieka žiūrovo prislėgto. Jury komisijos pirmininkas, pristatydamas premijuotą dramą, pabrėžė, kad veikalą džiaugiasi ne tik jury komisija, ne tik „Darbininkas“, bet ir visa lietuviškoji visuomenė, nes tik kūryba pasireiškia tautos gyvybė.

E. S.

ne juokas, ypač, kai kareivių atos-togos, anot Jankaus, tada dar nebuvusios išrastos.

Po visos eilės nuotykių, vaizdžiai ir su gražiu humoru aprašytų, ir po didelės generolo neteisybės Matatutis, išstarnavęs dar didelį metų kiekį viršaus, grįžta atgal į savo gimtąjį sodžių. Čia nei Mariulės, nei tėvų neberanda. Eina tada jis pas karalių teisybės įieškoti, bet šis tik šunimis užpuodęs, parveža jį Žemaitijon. Sutinka tokį seneliuką, kuris padovanoja jam stebuklingą krepšį ir galią viską į tą krepšį suvartyti. Matatutis vėl grįžta pas karalių, dabar jau galingas, susikrauna į krepšį visą karaliaus dvarą, visą jo kariuomenę ir galų gale gauna iš karaliaus pažadėtą dvarą, pilną besivaidenančių velnių. Ir tuos šmaukšt į krepšį! Bet nusbosta jam taip gyventi vienam, it pirštui. Norėtų keliauti Matatutis į dangų, bet čia jo nepriima. Iš Viešpaties Dievo lūpų paaiški knygos antrinės antraštės mislė: jis turėjęs tokią stebuklingą jėgą — krepšį, su kurio pagalba būtų galėjęs išlaisvinti žemaičių kraštą ir padaryti žmonėms daug gero. Bet jis to nepadarė, nes per daug apie save tegalvojo. Sugėdintas Matatutis grįžta atgal žemėn, išdalina savo turtus kaimynams ir pagaliau su šypsena miršta.

Knygos pradžioje nuotyčiai gana realūs, tačiau kuo tolyn, tuo labiau Jankus prideda fantazijos ir tikros pasakos motyvų. Todėl knygoje pasigendama vientisumo. Tačiau realūs ar fantastiški, — tie nuotyčiai gyvai pagauna skaitytoją. Kai Matatutis vienas pats suvaro į jūrą visą turkų kariuomenę, kai į savo krepšį sukemša karalių ir jo armijas ir, kai velnius pamerkia į švento vandens dubenį — jis iškyla visoj žemaitiškoj didybėj. O gal viena iš pačių skaudžiausių, bet ir vaizdingiausių vietų yra ta, kur Matatutį pėsčią veža iš Rusijos šunimis, kuriuos, kad nenuvargtų, pamainomis veža karietoje.

Ir vėl — ar ne gražu, kai Matatutis net 35 metus ištikimai laukia savo Mariulės, apie ją svajoja. Koks idealus meilės pavyzdys! Arba — kiek daug lyrikos turi tas momentas, kai jis ant savo Mariulės kapo užkasa stebuklingą amžiną jaunystės žiedą. Kam jam bereikalinga jaunystė, jei nebėra Mariulės.

Jurgis Jankus, SENAS KAREIVIS MATATUTIS. Išleido 1955 metais knygų leidykla Terra, Chicagoje. Knyga 239 psl., įrišta kietais viršeliais. Kaina nepažymėta.

J. Baužys

NEPAPRASTI ŽEMAIČIO NUOTYKIAI

Skundžiamės, kad neturime naujos, jaunimui pritaikintos lektūros. Į tą šauksmą kaip tik dabar atsiliepė **Jurgis Jankus** su savo neseniai pasirodžiusia knyga „**Senas kareivis Matatutis**“. Tai yra tikra nuotykių knyga, kuri bus įdomi ir vaikams, dar mokyklos suole tebesėdintiems, ir nuotykių bejieškančiams gimnazistams, ir kolegijų studentams, norintiems pailsėti nuo įtemptų egzaminų. O galima garantuoti, kad ir suaugęs skaitytojas, paėmęs knygą į rankas, jos nebeпадės, kol neužskleis paskutinio puslapio. Tai yra pasaka, kuri trauks ir mažus ir senus. Iš dalies čia kaltas Jankaus pasakojimo stilius, gerai žinomas iš kitų jo kny-

gų, tačiau nemažiau svarbus ir pats knygos turinys.

Knygai duota ilga antrinė antraštė: „Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti“. Ar ne įdomu? Jurgis Jankus knygos puslapiuose nukelia mus į 19 amžių, kada žemaičių kraštą valdė rusų „karalius“, kuris jaunus vyrus gaudydavo kariuomenėn net 25 metams. Pagavo kartą ir jauną žemaitį Matatutį, besirengiantį vestuvėms. Išvežė į platų rusų kraštą, kur jis ištikimai tarnavo karaliui ir savo generolui, vis tikedamas, kad sugrįžęs vėl pamatys savo Mariulę ir baigs vestuves. 25 metai — tai

PLAČIAME PASAULYJE

HARTFORD, CONN.

Š. m. sausio 15, sekmadienį, įvyko Hartfordo studentų ateitininkų susirinkimas. Kaip ir paprastai, tą dieną visi aktyvūs nariai dalyvavo šv. Mišiose ir bendrai priėmė šv. Komuniją. Po Mišių visi buvo pavaišinti pusryčiais pp. Giedraičių bute, kur ir vyko susirinkimas.

Susirinkimo pradžioje R. Kriščiokaitis papasakojo savo išpūdžius iš Kennebunko studijų dienų, kurios praėjo ypatingai darbiningo nuotaikoj ir dalyvavusiems buvo tokios naudingos. Pagrindinė susirinkimo dalis — Inos Giedraitytės trumpas referatas, kuriame buvo nagrinėjama žmogaus intelekto ir jausmų santykis. Jos iškeltos mintys ir įvairūs narių klausimai sukėlė daug visokių klausimų ir diskusijų. Jie parodė, kad šitokio pobūdžio temos yra labai naudingos, nes priverčia galvoti ir išsiaiškinti pagrindinius filosofijos ir psichologijos klausimus.

Pasibaigus rimtajai daliai buvo ruošiami planai užgavėnių pasilinksminimui su vaišėmis ir Hartfordo ateitininkų šventei, kuri numatoma pavasari.

CHICAGO, ILL.

Sausio mėn. 29 d. įvyko Chicago studentų ateitininkų susirinkimas. Kol. R. Kriaučiūnas padarė pranešimą apie ideologinius kurusus, įvykusius Kennebunkport, Me., o kol. A. Liulevičius pranešė apie Studijų dienas Chicagoje. Abu pranešimai sukėlė labai gyvas diskusijas. Draugovės pirmininkas Vl. Šoliūnas paskelbė surengto N. Metų sutikimo piniginių pelną ir jo paskirstymą įvairiems lietuviškiems tikslams. Buvo nutarta suruošti balandžio 15 d. metinė šventė. Pažymėtina, kad šiame susirinkime dalyvavo gan didelis būrys būsimųjų abiturienčių.

Sausio 28 d. įvyko Chicago ateitininkų Šatrijos Korp! susirinkimas. Referatą skaitė kol. O. Stanikaitytė tema: "Modernusis menas". Ji labai vaizdžiai išdėstė, kas yra modernusis menas, net pailiustravo paveikslais. Po to vyko įdomios diskusijos, kuriose išryškėjo, kad modernusis menas daugelio skoniui netinka. Po diskusijų buvo aptarti kiti Korp! reikalai. Į sekantį susirinkimą nutarta pakviesti vyresnieji šatrijiečiai ir balandžio 14 d. suruošti didžiulį literatūros vakarą.

A. K.

Toronto moksl. at-kai duoda iškilmingą pasižadėjimą. Apačioj: Toronto at-kų bendri pusryčiai.

KANADOS ATEITININKŲ KONFERENCIJA

Kad ir toli nuo savo gimtojo krašto, išblaškyti po svetimas žemes, bebandydami kurtis iš naujo neįprastose ir dažnai labai sunkiose sąlygose, ateitininkai atkakliai bando išlaikyti tokį pat kultūrinį ir organizacinį lygį, koku jie galėjo didžiulis nepriklausomais laikais. Per 45 metus ėję kartu su visa lietuvių tauta per jos laimėjimus ir skausmą, tais pačiais išbandytais keliais ateitininkai žengia ir dabar.

Sausio mėn. 7—8 d. Toronte, Kanadoj buvo ateitininkų sąskrydis. Suvažiavo į savo metinę konferenciją visi Kanados ateitininkai: sen draugiai, studentai, moksleiviai. Tai buvo metinė konferencija, kurios tikslas buvo apvarstyti bėgamuosius to krašto ateitininkų reikalus, išklausti paskaitų ir išrinkti Kanados ateitininkų valdybą, kurią sudaro visų trijų sąjungų atstovai.

Konferencija prasidėjo pamaldomis šeštadienio rytą šv. Jono Kr. bažnyčioje. Toliau kiekviena sąjunga posėdžiavo atskirai. Moksleivių

konferencijoje pagrindiniu kalbėtoju buvo Federacijos vyr. dvasios vadas Tėv. dr. V. Gidžiūnas, O.F.M. Svarstymų tema buvo — Ateitininkai, kas jie yra, kodėl įsikūrė, ir ateitininkų tėvynės meilė. Taip pat buvo bandyta giliau panagrinėti ateitininkų principus ir jų praktinį pritaikymą. Svarstymo metu diskusijos buvo tikrai gyvos ir buvo iškelta visa eilė įdomių klausimų. Suvažiavime dalyvavo atstovai iš Toronto ir Hamiltono. Į Kanados ateitininkų krašto valdybą išrinkti Aldona Šapokaitė ir Algis Ankudavičius.

Studentai ateitininkai savo posėdyje nagrinėjo temą — Ateitininkų raida per paskutiniuosius 45 metus. Prelegentu buvo stud. V. Vygantas iš J.A.V. Stropiai ir nuosekliai buvo apžvelgtas idėjų formavimasis 20 amž. pradžioje, susikūrę ideologiniai sąjūdžiai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai veikė ateitininkų organizacijos įsikūrimą. Buvo pakedenti ir keli praktiniai klausimai: kaip padaryti susirinkimus turiningus ir našius, mažinant

nereikalingą formalumą. Buvo pagėidaujamas glaudesnis kontaktas su moksleiviais, skatinama aktyviau reikštis visuomenės gyvenime. Po posėdžių K. Manglicas ir R. Vaštokas buvo išrinkti studentų atstovais ir Kanados ateitininkų valdybon.

Sendraugių konferencija buvo ypatingai gausi. Buvo atstovaujamos Toronto, Hamiltono ir Windso-ro kuopos, o Winnipegas atsiuntė pranešimą raštu. Šeštadienio priešpietiniame posėdyje Ateitininkų Federacijos vadas prof. S. Sužiedėlis skaitė paskaitą „Ateitininkai ir politika“, po kurios buvo ypač gyvos diskusijos. Jos nepasitenkino vien tik principiniais klausimais, bet užgriebė ir gyvenimo praktiką. Atstovais į valdybą išrinkti J. Andriulis, V. Kolyčius ir Pr. Razgaitis.

Sekmadienį po šv. Mišių ir bendros Komunijos visiems dalyvavusiems buvo suruošti bendri pusryčiai.

• **Omahos at-kai sendraugiai** sausio 22 paminėjo Ateitininkų Federacijos 45 metų sukaktį. Kun. J. Tautkus atlaikė šv. mišias už mirusius bei žuvusius Federacijos narius, o po pietų naujose p. Ribokų patalpose vyko akademinė dalis ir pobūvis. Skyriaus pirm. J. Navakas atidarė minėjimą ir paryškino ateitininkiškos veiklos laikotarpius. Kun. L. Musteikis paskaitoje priminė ateitininkijos darbų pradžią, organizacinę plėtotę ir dabarties uždavinius. Apie lietuvių kolonijos kultūrinius reikalus pranešė inž. J. Daminojaitis ir mišk. J. Jonyka. Po minėjimo visi jaukiai ir smagiai praleido laiką prie vaišių stalo, šnekučiavosi, dalinosi atsiminimais ir išpūdžiais.

Omahos ateitininkai ➤
sendraugiai

Po pietų įvyko iškilmingas posėdis, kurio metu 32 moksleiviai ateitininkai davė pasižadėjimą. Paskaitą skaitė prof. S. Sužiedėlis, išryškindamas ateitininkų vietą lietuvių tautos gyvenime, neužmiršdamas nė dabarties uždavinių. Suvažiavimas susilaukė gausių sveikinių tiek iš įvairių ateitininkų vienetų, tiek ir iš kitų organizacijų. Dviejų dienų suvažiavimas buvo baigtas jaukiu pobūviu. Toronto ir Hamiltono ateitininkai atliko meninę programą. Buvo pašokta tautinių šokių, deklamuota, dainuota, skambinta pianinu. Netrūko ir komiškų dalykėlių.

Suvažiavimu visi dalyviai buvo patenkinti. Jis leido pamatyti nuolatinę organizacinę pažangą, narių sąmonėjimą, atskirų vienetų veiklumą, uolumą ir iniciatyvą. Dalyviai skirstėsi namo kupini malonių prisiminimų, daug naujo išmokę ir tvirtai pasiryžę dirbti su dar didesniu uolumu ir entuziazmu.

Viršuj: Bendras A.L.R.K. Fed. nupirkto stovyklavietės vaizdas, Wash-ton, Michigan valstybėje. Viršuj, kairėje pusėje: pirmieji pasiruošimai stovyklos trobesių statybai.

Plaičiau apie naują stovyklavietę žiūrėk viršelio III pusl.

BALTIMORE, MD.

Gruodžio 18 A. Meidūno bute įvyko prieškalėdinis susirinkimas. V. Bogutaitė paskaitė kalėdinės nuotakos referatą, iškeldama jų tikrąją prasmę ir pasiruošimą. Taip pat nariai buvo paraginti važiuoti į suvažiavimą New Yorke ir ideologinius kursus Kennebunk Porte. Čia pat susirinkime surinkta 7 dolerių Kalėdinė dovana kolegei, studijuojančiai Vokietijoje. Susirinkimas užbaigtas jaukiomis vaišėmis.

KREIVOS ŠYPSENOS

KORESPONDENCIJA IŠ KANADOS

“Ateities” redakcija džiaugiasi ypatingai gražia Kanados moksleivių at-kų veikla. Štai, vienas korespondentas aprašo tenykštės kuopos metinę šventę. Vyriausias redaktorius šios korespondencijos nematė, taigi, gal ir klaidų neištaisytų liko.

“Kreivų Šypsenų” Red.

Lapkričio 20 mūsų kuopa turėjo savo metinę šventę. Dieną pradėjome pamaldomis. Mūsų kuopalionas atlaikė lituanurgines šv. mišias ir pasakė pamokslą. Šv. mišios buvo labai iškilingos — tarnavo net aštuoni altruistai. Pamoksle kuopalionas pabrėžė reikimą dorai gyventi. Sakė, kad at-kai neturi lankyti visokių taburetų, o tik gerus vaidinimus; kad neturi skaityti nedorų knygų, o tik tobias, kurios yra akrobuotos ir turi inkrimatur. Perdaug šiais laikais visokių knygų, kurios skelbia klaidingas teritorijas ir hipnotezes. Gerai būtų buvę, jei kuopalionas būtų kalbėjęs per gramofoną — jį sa kalbėjo labai subtyliai, ir sunku buvo toliau sėdintiems girdėti.

Popiet įvyko iškilingas susirinkimas. Buvo pakviestas paskaitininkas — žymus lietuvių mokytojas, demagogas p. R. Jisai pabrėžė, kad at-kų odontologija reikalauja, jog visi nariai mokytųsi ir taptų geri proferansionalai. Ir mergaitės nepakanka pasitenkinti vien tik stenografija. “Mums trūksta žurnalistų, kirminologų ir t.t.”, kalbėjo broligentas. Ragino steigti korpografijas, bet pabrėžė, kad visų pirma veikimas turi būti centruotas, organuotas.

Susirinkime turėjome svečią — Kanados Pax Ramonos inteligentų precedentą. Jis pasakojo, kad jam tarnaujant Kanados armijoje kapitalisto laipsny, buvo progos pamatyti visą Amerikos kontinentą, ir niekur neradęs tokių ryžtingų, apendicingų žmonių, kaip at-kai. Jis kalbėjo prancūziškai, tad viena kuopos narė jo kalbą pasakiniui transliavo.

Buvo aptarti ir einamieji reikalai. Buvusiai valdybai katorgiškai atsisakius kandiduoti, išrinkta visai nauja. Apkalbėti “Ateities” reikalai. Pirmininkas apgailestino, kad nariai nesiprimeruoja at-kiškojo žurnalo. Vienas jaunutis pareiškė, kad naujai darakcijai perėmus “Ateitį” iš Jurkaus, perdaug “Ateity” neištaisytų karikatūrų. Susirinkimas priėmė revoliu-

ciją, kad kiekvienas narys nuo šiol turi išplatinti bent po vieną “Ateities” utopiją.

Jaunučių globėja pranešė, kad jaunučių mamos pasiuntė mamalandumą at-kų vadui, pasveikindamos jį penkiasdešimt dviejų metų suakty. Taip pat pasveikinti trys gyvieji Lietuvos Nepriklausomybės akto sanitarai.

Vakare įvyko didelis vakaras. Mužikinė daly Toronto nimfomatinis orkestras pagrojo avantiūrą iš Bizet Kavalierius Rustikanas. Moksleivių styginis keturetas pagrojo keletą kambarinės muzikos dalykėlių, sukompotuotų dar dekadanso laikais. Ypatingai gerai pasirodė ketureto velniačelistas. Taip pat gerai pasirodė jaunoji apieros solenizantė Stygytė, padainuodama avariją iš Betoveno Carmen. Visiems akrobatams sukeltos didelės aviacijos. Dalyvių galėjo būti ir daugiau, nes partnerių dar buvo vietų.

Žodinė vakaro daly buvo išpildytas mergaičių parengtas masazas iš dainų ir eilėraščių, kurie buvo pareklamuoti labai gerai. Vakaras baigtas vaidinimu, pasižymėjusiu gyvais dialektais ir stipria instrygą.

Šiuo ir baigta mūsų kuopos šventė. Dalyviai išsiskirstė (o ką gi jie galėjo daugiau daryt? Red.), pilni inspiracijos ir odontologinių žinių.

Jūsų

Karospondentas

MERGAIČIŲ KAMPĖLIS

REIKALAUJAM TEISIŲ!

Rašo Rožė Bronytė

Mergaitės! Šiais metais (tiksliau praėjais, Red.) stud. at-kų sąjunga dideliai mus pažeidė, mergaitės, panaikindama mergaičių skyrių. Tai, mergaitės, yra pažeidimas mūsų teisių — mes esam kitokios, ir mes norim likt kitokios. Mes turime problemų, kurių vyrai niekad neprivalo žinot. Atsiminkime, kad esame mergaitės. Kitaip, mergaitės, mes prarasime savo paslaptį ir patrauklumą. “Palaiminta ignoracija”, kaip Beethovenas išsireiškė, yra meilės pagrindas. Jie turi mūsų nesuprasti, mergaitės, kitaip nemylės. Jie turi nežinot, kuo mes skiriamės, kitaip jie mūsų negerbs. Svarstykite savo problemas vienos užsadarę, lyg tai būtų didžiausia karo paslaptis. Atsiminkime, kad esame mergaitės. Mums nesvarbu, kokios jų problemos, o jie tenesirūpina mūsų reikalais. Segregacija ir ignoracija yra pagrindiniai auklėjimosi principai. Renkime šeimos gyvenimui atskirai, ir tegul jie rengiasi atskirai. Atsiminkime, kad esame mergaitės. Sukurkite, mergaitės, du frontus, kad geriau galėtume kovoti su gyvenimu, o jei nereiks kovoti su gyvenimu, tai su jais kovosim. Bet kovosim.

Gaudeamus igitur,
Segregamus nobis,
Discutamus vis kitur —
Kaskim žemėn lobius.

Čiukas Dėlis

PALAIIDA KRITIKA

Motto: Kritikavo boba ožką:

Pieno stoka.

Kritikavo ožka bobą:

Melžt nemoka.

*

Kritikavo senas jauną —

Nutautėjai.

Kritikavo jaunas seną —

Supelėjai.

Kritikavo mama dukrą —

Kada išteksi?

Kritikavo dukra mamą —

Kai kraitį sudėsi.

Kritikavo Natas poras,

Kam jos jungias.

Kritikavo poros Natą,

Kad viengungis.

Kritikavo Arius Daivą —

Meilė vos rusena.

Kritikavo Daiva Arių,

Kam toli gyvena.

Kritikavo Vardys žvirzdį,

Kam du vardus turi.

Kritikavo žvirzdys Vardį,

Kad šeimą sukūrė.

Kritikavo mama dvynus —

Nenustosit rėkę?

Kritikavo dvyniai mamą —

Vystyklai sudrėkę.

Kritikavo ponios “šypsnius” —

Nemoralūs numeriai.

Kritikavo “šypsniai” ponias —

Nesuprantat humoro.

DETROITO AT-KŲ ŠVENTĖ

Ateitininkų Federacija Detroite gruodžio 17–18 d.d. suruošė išpuodingą 45-rių metų ateitininkiškos veiklos minėjimą.

Gruodžio 17 šv. Antano parapijos bažnyčioje būsrys ateitininkų susirinko susikaupimo valandėlei, per kurią sendraugių dvasios vadas kun. K. Simanavičius pasakė pritaikytą pamokslą. Visi atliko išpažintį ir gruodžio 18 organizuotai su vėliava dalyvavo pamaldose.

Po pamaldų buvusioj lietuvių salėj įvyko iškilmingas minėjimas. Įvadinį žodį tarė stud. at-kų draugovės pirmininkas Juozas Polikaitis, apibūdindamas šio minėjimo prasmę ir pakviesdamas Dr. Majauską pirmininkauti, Ireną Vyčiūtę ir Dalią Mikaitę sekretoriauti.

Minėjimo metu V. Gražulis ir J. Švereckis davė studento ateitininko, A. Udrys ir D. Lišauskas vyresnio moksleivio, G. Bajorūnaitė ir V. Čižauskaitė jaunesnio moksleivio pasižadėjimus. Visų laukiamas svečias iš Clevelando prof. dr. A. Damušis papuošė davusius įžodį ateitininkų ženkleliais.

S.A.S. C.V. pirmininkas V. Kleiza pasveikino davusius įžodį, prisimindamas gražią Vydūno mintį: "Eikime per gyvenimą ne kaip pragaisties šešėliai, bet kaip ateities simboliai".

Detroito skyriaus L.R.K. Fed. vardu sveikino p. Ambrožienė. Detroito Liet. Bendr. pirm. Č. Staniulis linkėjo ateitininkams ta pačia energija dirbti ir toliau tautos labui.

Prof. Damušis pagrindinėje kalboje iškėlė gražių minčių, nušviendamas nueitą kelią per 45 metus.

Meninę programą išpildė patys studentai ir moksleiviai, atlikdami Pr. Zarankos specialiai šiai šventei parašytą montažą. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

STOVYKLAUSIME SAVOJE LIETUVIŠKOJE STOVYKLOJE

• A.L.R.K. Federacija nupirko jaunimo stovyklai 228.6 akrų ūkį Michigan valstybėje, Washton apskrityje.

• Viskas yra daroma, kad stovyklavimas būtų pradėtas dar šią vasarą. Lietuviškoji visuomenė, draugijos, atskiri asmenys darbus remia nuoširdžiomis aukomis.

• Detroito, Clevelando, Chicago ateitininkai paaukojo po 100 dol.

• Negaišdamas atsiųsk ir savo auką. Auką sūsti šienis asmenims:

Mr. B. Polikaitis, 15483 Ward Av., Detroit 27, Mich.

Dr. P. Kisieliū, 4938 W. 15 St., Cicero 50, Ill.

Mr. S. Laniauskas, 1000 Dillewood Rd., Cleveland 19, Ohio.

• "Stovykla maloniai priglautos visus, kuriems tik brangus religinis-patriotinis lietuviškojo jaunimo auklėjimas" (prof. dr. Adolfas Damušis, ALRK Federacijos Pirmininkas).

Urbanos Studentų Ateitininkų Draugovės Pirmininkui

KOL. JULIUI JODELEI,

jo mylimam tėveliui prof. P. Jodelei mirus, širdingiausiai užuojautą reiškia

Urbanos Studentai Ateitininkai

NAUJOS KNYGOS IR ŽURNALAI

Kazys Bradūnas — **DEVYNIOS BALADĖS**. Lietuviškos Knygos Klubo leidinys. Aplankas Viktoro Petravičiaus. Spaudė "Draugo" spaustuvė, 1955 m., Chicago, Ill. 141 pusl. Kaina 2 dol.

Henrikas Radauskas — **ŽIEMOS DAINA**. Eilėraščiai. Chicago MCM-LV. Išleido Vytautas Saulius. Spaudė "Draugas". 80 psl. Kaina 3 dol. Leidėjo adresas: 704 North State Street, Chicago 10, Ill.

Czeslaw Milosz — **EPOCHOS SĄMOJINGUMO POEZIJA**. Su autoriaus įvadinio žodžiu. Vertė ir redagavo Juozas Kėkštas. Užsklandą parašė Alfonsas Nyka-Niliūnas. Buenos Aires MCMLV. Išleido Literatūros Lankai. Viršelį projektavo Kazys Janulis. 93 psl. Kaina nepažymėta.

Jurgis Gliauda — **RAIDŽIŲ PASĖLIAI**. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1955 m. Spaudė "Draugas" Aplankas dail. Br. Murino. 311 psl. Kaina 3 dol.

Gustave Flaubert — **PONIA BOVARY**. Romanas, II dalis. Iš prancūzų kalbos išvertė Alė Rūta. Nidos Knygų Klubo leidinys, Nr. 10. 1955 m. 213 psl.

TĖVYNĖS SARGAS. Kultūros, visuomenės, politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1955 m. V tomas, Nr. 2 (12). Redaguoja — St. Dziakas, A. Gražiūnas ir dr. Vl. Villimas.

VIESPATIES ANGELAS — maldų knygelė visiems. Parašė kan. A. Sabaliauskas. Perspausdino Saleziečių spaustuvė Calstelnuovo Don Bosco(Asti) Italia. Išleido E. Vilutis, 3808 Adler St., E. Chicago, Ind.

LIETUVIŲ DIENOS. 1956 m. sausio mėn., Nr. 1 (60) VII metai. Vyr. redaktorius — Bern. Brazdžionis.

KARYS. Pasaulio Lietuvių Karių — Veteranų mėn. žurnalas. 1956 m. vasario mėn., Nr. 2 (1307). Redaktorius — Zigmas Raulinaitis.

AIDAI. Mėnesinis kultūros žurnalas. 1956 m. sausio mėn., Nr. 1 (87). Redaguoja — Antanas Vaičiulaitis.

Jonas Mekas — SEMENISKIŲ IDILĖS. Brooklynas 1955 m. "Aidu" leidinys. Atspaudė Pranciškonų spaustuvė. 62 psl. Kaina 1 dol.

MOTERIS—lietuvių moterų žurnalas. 1956 m. sausis-kovas, Nr. 1 (2). Leidžia Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Redaguoja Stasė Prapuolenytė. Prenumerata metams 3 dol.

ČIKAGIEČIAI REMIA "ATEITĮ"

"Ateitis", švęsdama 45-jį gimtadienį, dėkinga širdimi prisimena visus savo rėmėjus, aukotojus ir bičiulius. Šia proga ypač malonu prisiminti ir padėkoti čikagiečiams ateitininkams, kurie visą rudeninio koncerto pelną (657.49 dol.) paaukojo Ateičiai.

Tradicinis ateitininkų koncertas džiugino čikagiečius ir jų kaimynus, gražion meniškoni šventėn sutelkė vyresnius ir jaunuosius. Koncerto širdis buvo rašyt. Česlovas Grincevičius, kuriam maloniai talkino V. Naudžius, I. Namajuskaitė, L. Tomašauskas, I. Ausiukaitytė, A. Baleišis, L. Tumosaitė, E. Vilimaitė, Alb. Salaševičius, gi koncertui kelią spaudoje paruošė Vl. Būtėnas, Irena Lozaitytė ir Petras Jokubka. Visų sutelktinis darbas ir idealizmas atnešė koncerto pasisekimą, o lietuvišką žodį mylinti širdis darbų derlių paskyrė "Ateičiai", kad ji drąsiau ir saugiau veržtųsi ateitin.

Broliams čikagiečiams priklauso ir broliška padėka!

AIDAI

Mėnesinis kultūros žurnalas, einąs jau 11 metus, jums pateiks geriausios medžiagos visais mūsų kultūros ir mokslo klausimais, ugdytų jūsų išsilavinimą, palaikys lietuvišką dvasią.

Aiduose bendradarbiauja geriausios mūsų meno ir mokslo pajėgos.

Redaguoja Antanas Vaičiulaitis, leidžia Tėvai Pranciškonai. Per metus išeina 10 numerių, vienas numeris turi 48 didelio formato puslapius. Gausiai iliustruotas. Parsikvieskite žurnalą į savo namus.

Rašykite: **AIDAI**,
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

JIEŠKO GERADARIŲ

Vasario 16-sios gimnazijos, Vokietijoje, ir Saleziečių gimnazijos, Italijoje, mokiniai yra labai nuoširdžiai dėkingi tiems geradariams, kurie pereinamais metais buvo jiems užprenumeravę **ATEITĮ**. Jie dešimtį kartų per metus savo geradarius maloniai prisiminė, kai gaudavo Ateitį ir ją skaitydavo.

Šiais metais jie taip pat kreipiasi į geradarius savo bičiulius ir prašo, kad jiems prenumerata būtų pratęsta. Administracijai nelengvai pakeliama našta per metus siuntinėti apie 100 egz. veltui. Suprasdami sunkią mokinių padėtį, o taip pat gerai žinodami, kad geros širdies idėjos draugai yra daugelio prašomi aukų, administracija **ATEITIES** prenumeratą užsienyje esantiems skaitytojams atpigino iki 3 dol.

Laukiame Jūsų malonaus atsiliepimo. Prenumeratos užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

A T E I T I S,
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

VYTAUTO AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS

LIETUVA

YRA GERIAUSIA DOVANA VISOKIOMIS PROGOMIS.

Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, nežinantiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas **LIETUVA** yra gražiausia dovana

VELYKŲ PROGA

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti.

Užsakymus siųsti:

A T E I T I S,
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Kaina 6 dol.

ATEITIS, 1956 M. NR. 2

80.725.133